

NOTULEN VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE OLDEBROEK OP 5 NOVEMBER 2020
OM 19.30 UUR (DIGITAAL)

Aanwezig zijn:

Leden van de raad:

de heer H. van de Beek (SGP)
de heer H.W. van Bergeijk (ChristenUnie)
de heer A.M. Boer (ABO)

de heer J.A. Dijkstra (CDA)
de heer G.J.L. Dokter (PvdA/Burgerpartij Oldebroek)
de heer E.D. Doorneweerd (ChristenUnie)
de heer D.E. Doornwaard (SGP)
de heer G. Evink (SGP)
de heer J. Evink (ABO)
de heer P.H. Graansma (ChristenUnie)

de heer A. Hardonk (ChristenUnie)
de heer H.G.P. Kemp (VVD)
mevrouw A. Klein Gansei (PvdA/Burgerpartij Oldebroek)
de heer J.T. de Nooijer (SGP)
de heer E.J. Ruitenbergh (ChristenUnie)
de heer B.J. Spijkerboer (ChristenUnie)
de heer C. Spijkerboer (CDA)
mevrouw R. van der Veen-Schoonhoven (CDA)
de heer H. Wijnne (ChristenUnie)

Voorzitter:

mevrouw T.H. Haseloop-Amsing

Griffier:

de heer J. Tabak

College:

de heer B. Bergkamp (ABO), wethouder

de heer B. Engberts (SGP), wethouder

mevrouw E.G. Vos-van de Weg (ChristenUnie),
wethouder

01. OPENING.

De VOORZITTER heet iedereen welkom en opent de vergadering op de gebruikelijke wijze met ambtsgebed.

02. VASTSTELLING VAN DE AGENDA.

De agenda wordt conform vastgesteld.

De VOORZITTER geeft aan dat op 4 november 1980 de griffier Hans Tabak in overheidsdienst trad. Dit moment wilden raad en college niet ongemerkt voorbij laten gaan. Daarom spreekt de heer Kemp (VVD) als raadsoudste Hans Tabak toe. Hij geeft aan het bijzonder te vinden om Hans namens de gehele gemeenteraad van Oldebroek te mogen feliciteren met zijn 40-jarige verbintenis als ambtenaar in overheidsdienst; een lange periode maar wel in verschillende functies. De huidige functie van griffier van de gemeenteraad van Oldebroek bekleedt Hans al vanaf 2002. Bij zijn aanstelling was nog niet helemaal helder wat van hem als griffier werd gevraagd. Wat de functie zou inhouden, is een heel bijzonder groeiproces geweest voor Hans, maar ook voor de raad waarvoor hij vraagbaak, steunpilaar, helpdesk en geweten is geworden in al die jaren. Nog steeds doet hij zijn werk vol gedrevenheid en enthousiasme. De raad hoopt dat hij nog jaren aan de gemeente en in het bijzonder aan de raad verbonden blijft. Via de voorzitter wordt Hans een bos bloemen aangeboden en een fietsshirt. Namens het college dankt de voorzitter Hans voor zijn meedenken over wat er in de organisatie en het college gebeurt.

Hans Tabak zegt in een reactie dat hij compleet positief verrast is dat dit nu gebeurt in de vergadering. Hij dankt de voorzitter en via de heer Kemp de raad voor de goede woorden.

03. VASTSTELLING NOTULEN VAN DE VERGADERING VAN 24 SEPTEMBER 2020.

De notulen worden ongewijzigd goedgekeurd en vastgesteld.

04. INGEKOMEN STUKKEN.

De raad gaat akkoord met de afdoening zoals voorgesteld op de lijst van ingekomen stukken voor deze vergadering.

05. MONDELINGE VRAGEN VAN RAADSLEDEN.

Er zijn geen vragen.

06. LIJST VAN B-ONDERWERPEN, DIE BIJ HAMERSLAG WORDEN AFGEDAAN.

De raad gaat akkoord met de voorgestelde besluitvorming over de voorstellen op de lijst van B-onderwerpen voor deze raadsvergadering.

07. PROGRAMMABEGROTING 2021-2024.

De heer RUITENBERG (ChristenUnie):

“We leven in een bijzondere tijd. Een tijd met veel onzekerheden voor mensen persoonlijk, voor bedrijven, maar ook voor de overheid, en in deze tijd moeten we als gemeente toch een begroting vaststellen. Toen de coronacrisis in maart ons allen overviel, was er de ontredde. Hoe is het mogelijk in deze moderne tijd, waarin we dachten dat alles maakbaar was en alles min of meer onder controle hadden. Aan de andere kant was er bewustwording: wat is er echt van waarde in ons leven? In dat verband moest ik denken aan het volk Israël, dat na de uittocht uit Egypte 40 jaar door de woestijn moest trekken, voordat ze het beloofde land in mochten gaan. 40 jaar gelouterd in de woestijn, om te leren dat mensen van alles kunnen en willen maar dat uiteindelijk God bepaalt wat er gebeurt. Louteren is een woord dat we niet zo vaak meer gebruiken, maar dat wil zeggen: door ervaring sterker uit ondergane tegenslagen tevoorschijn komen. Bij sterker denken we in dit verband dan aan de bewustwording: wat is er echt van waarde. Zaken als gezondheid, gemeenschapszin, zorgen voor elkaar en veiligheid zijn dan zaken die voor ons belangrijk zijn. Met die ogen willen we ook naar deze begroting kijken.

Voorzitter. Allereerst namens onze fractie dank aan uw college en de ambtelijke organisatie voor de flexibiliteit en de inzet bij deze coronacrisis. We hebben veel waardering gehoord over uw betrokkenheid en inzet om inwoners en bedrijven te ondersteunen. Dank daarvoor.

Speciaal dank aan het Sociaal Team voor de creativiteit en inspanningen die gedaan zijn om onze inwoners die het even, of langer, moeilijk hadden tot steun te zijn. Ook dat is Oldebroek voor Mekaar (OvM). Maar ook dank voor de sluitende begroting die u ons aanbiedt. Ook financieel zijn het lastige tijden. U hebt ons daarover geïnformeerd en bij de behandeling van de perspectievennota in juli hebben we daarover gesproken. De aanvullende verdien- en bespaarmogelijkheden zijn bitter nodig om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen, al lijkt de septembercirculaire enigszins ruimte te bieden. Ik kom daar later op terug.

Dan over de begroting. Bij de behandeling van de perspectievennota hebben we nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de problemen in Wezep, en dan met name op het Meidoornplein. Een kleine groep jongeren veroorzaakt veel overlast. U hebt toen aangegeven daar bovenop te zitten. We hadden verwacht dat we daar in de begroting al iets van zouden zien, maar dat stelt ons enigszins teleur. In de commissievergadering waren we blij te horen dat er wel stappen worden gezet. We zijn het met u eens dat er een gedegen plan moet komen en dan zijn wij zeker bereid om daar geld voor beschikbaar te stellen. Wanneer kunnen we dat plan verwachten?

Een ander punt dat daar min of meer mee te maken heeft, is het middelengebruik. We hebben daar afspraken over gemaakt in het bestuursakkoord. De APV is inmiddels aangepast, maar wat ons betreft

moet er meer gebeuren. We constateren een steeds groter wordend probleem. Jongeren die steeds vaker maar ook steeds jonger middelen gebruiken. Er is hulp nodig. We hebben daarover gesproken in de commissievergadering. De vraag was of er een plan is om tegemoet te komen aan de hulpvraag van deze jongeren. Het antwoord van het college was dat het uitvoeringsplan van het Lokaal Preventie- en Sportakkoord tegemoetkomt aan die specifieke hulpvraag. We zijn zeer tevreden met het uitvoeringsplan van het Lokaal Preventie- en Sportakkoord, maar denken dat dit plan te algemeen en te weinig specialistisch is voor deze groep. Volgens ons is er meer nodig. Betrek daar een breed palet aan deskundige partijen bij, zoals CJG, politie, straathoekwerk, afvaardiging van primair en voortgezet onderwijs, maar vergeet ook de kerken niet, want ook daar is de problematiek niet onbekend. Onze oproep: kom met een gedegen plan van aanpak. Wat ons betreft moet er nu echt wat gebeuren. We zijn de overlast meer dan zat, maar nog meer zijn we begaan met deze jongeren. We zien de gevolgen, hele gezinnen worden ontwricht en de toekomst wordt vergooid. Dat mogen we niet laten gebeuren. We zijn benieuwd naar de visie van het college op ons voorstel maar ook naar de visie van andere partijen.

We hebben al gewezen op het belang om oog te hebben voor elkaar, om elkaar te helpen als dat nodig is. Deze tijd maakt dat extra duidelijk. In Oldebroek stimuleren we dat in OvM. We vinden het mooi om te zien dat deze manier van werken in OvM steeds meer gemeengoed wordt, waardoor er een bedrag van € 50.000 vrijvalt binnen het programma. We hebben eerder een flexibel budget ter discussie gesteld vanwege de bezuinigingen. We kunnen echter het voorstel van het college volgen om een bedrag van € 20.000 structureel beschikbaar te stellen, zodat er met de vrijgevallen € 50.000 een bedrag van € 70.000 beschikbaar is om initiatieven te ondersteunen. Ook de kaders zoals afgesproken in de laatste commissievergaderingen steunen wij.

Er is een enorme vraag naar woningen ook in Oldebroek. De ambitie om 70 woningen per jaar te bouwen vinden wij te laag. Al jaren wordt het ambitieniveau niet gehaald en waarom zou dat nu anders zijn? We maken ons zorgen of er nu maar ook in de toekomst wel voor inwoners een betaalbare en passende woning is. Daarom vinden we het belangrijk om na te denken over waar we in de toekomst kunnen bouwen en hoe we nieuwe woonvormen een kans kunnen geven. We willen graag met het college maar ook met andere partijen hierover in gesprek. Daarom hebben we een opiniërende nota geschreven met onze visie daarop. Wat ons betreft doen we de discussie daarover niet nu maar op een ander moment. Onze vraag aan het college en andere partijen: ziet u met ons de noodzaak en bent u daartoe bereid. Het buitengebied is erg belangrijk voor onze gemeente. Er zijn allerlei ontwikkelingen gaande zoals stikstof, energietransitie, stoppende boeren en wat te doen met vrijkomende locaties. Allemaal vraagstukken die wat ons betreft integraal moeten worden aangepakt. U hebt ons toegezegd om voor de zomer van 2021 met een visie daarop te komen. We zouden het op prijs stellen dat we daarin worden meegenomen om zo gezamenlijk maar ook met alle belanghebbenden tot een visie te komen. Wilt u ons dat toezeggen?

We hebben eind 2019 besloten dat we met de afvalinzameling overgaan op diftar, een besluit met vergaande gevolgen voor onze inwoners. Een belangrijke paragraaf uit het voorstel gaat over communicatie. Dit zou doorlopend gebeuren in het jaar 2020. We maken ons zorgen over deze communicatie door de geluiden die ons bereiken. Onder andere de discussie over de voor- en nascheiding vindt nog steeds plaats. We spreken mensen die in de veronderstelling zijn dat zichzelf plastic moeten voorscheiden en dit moeten inleveren bij het brengstation in Elburg. Graag horen we hoe het kan dat er vlak voor de invoering van diftar nog zulke geluiden te horen zijn. We zijn benieuwd of de flankerende maatregelen op schema zijn, zeker na het bericht in de Stentor over de afvalbrenglocatie in Elburg. Kunt u ons vertellen wanneer deze brenglocatie opengaat? En hoeveel kilo's produceren we nu daadwerkelijk per inwoner per jaar. Wij lezen al jaren 220 tot 225 kilo. Je zou er toch moedeloos van worden, zeker als je in 2022 al op 100 kilogram moet zitten. Op een recente technische vraag van onze kant horen we dat we al op 150 kilogram per inwoner zitten in 2019. Waarom communiceren we dát getal niet?

Over communicatie gesproken. De fractie van de ChristenUnie maakt zich grote zorgen over het proces rond de Regionale Energiestrategie, de RES 1.0. De uitwerking daarvan heeft grote gevolgen op de leefomgeving van onze inwoners, maar maatregelen rond corona maken fysieke bijeenkomsten onmogelijk. Wij vinden dit onderwerp te belangrijk om het zo maar te laten passeren. Wij pleiten er dan

ook voor dat het college gaat lobbyen voor uitstel van de besluitvorming rond de RES 1.0. Graag een reactie van het college.

Dan iets over de financiën. Zoals gezegd zijn we erg blij dat het college erin is geslaagd om een sluitende meerjarenbegroting aan te bieden. Met inachtneming van de meevallende septembercircular en dan vooral de dekking voor de coronakosten, die door het Rijk worden vergoed, hebben we voor alle jaren een sluitende begroting. We zijn ons er echter van bewust dat er nog heel wat onzekerheden zijn. Aan de inkomstenkant is er onzekerheid over de uitkering van het Gemeentefonds als het gaat om het nieuwe verdeelmodel, en onverwachte uitgaven zijn er altijd. Ik hoef alleen maar het zwembad te noemen. Maar ook de ingeboekte bezuinigingen zijn nog lang niet hard. We willen er bij het college op aandringen om dit goed te bewaken en ons tijdig te informeren als er ontwikkelingen zijn. Wel willen we meegeven dat we ervan uitgaan dat de voorgestelde bezuiniging op de personeelsbegroting oplopend tot € 450.000 gehaald gaat worden.

We blijven ontstemd over structureel te weinig budget dat we krijgen vanuit het Rijk voor de jeugdzorg. Voor 2022 is nu weliswaar via de septembercircular geld beschikbaar gesteld, maar dat is niet structureel. Daarom vragen we ons af of het verstandig is om de stelpost Jeugd van € 385.000 uit de begroting te halen. We willen zoveel mogelijk richting Den Haag duidelijk blijven maken dat we recht menen te hebben op deze gelden. We begrijpen met de uitleg van het college dat ze dezelfde intentie hebben. Laten we afspreken dat we samen strijdbaar blijven. Dat geldt dan ook voor de Wmo, waar we nu dankzij de invoering van het abonnementstarief ook tegen tekorten gaan oplopen.

De zeer recent gevoerde discussie inzake “Goed is goed genoeg” over vergoedingen in de jeugdzorg heeft ons duidelijk gemaakt dat we al, zo goed als, op het wettelijk minimum zitten. Wat de fractie van de ChristenUnie betreft is deze discussie dan ook gesloten. Hier kunnen en willen we niet op bezuinigen.

Onze reserves zijn de laatste jaren flink gekrompen. We hebben dan ook heel wat investeringen gedaan of gepland. Denk aan nieuwe scholen, nieuwe brandweerkazerne in Oldebroek, Hart van Oosterwolde, Meidoornplein, Erica Terpstra, enzovoort. Allemaal in het belang van de leefbaarheid in onze gemeente. Door deze investeringen zijn er dan ook heel wat inbreidingslocaties vrijgekomen. We roepen het college op om vaart te maken met de herontwikkeling. Het belang voor de woningbouw hebben we eerder al benoemd, maar ook de financiële component is belangrijk. Op meerdere plaatsen is zeker boekwinst te halen, wat weer gunstig is voor onze reserves. Door deze uitgaven of reserveringen is de weerstandsratio flink gedaald. We zitten al binnen de door onszelf ingestelde bandbreedte van 1 tot 1.4, maar de rek is er wel uit. Daarom zijn we blij met de toezegging van het college dat we bij nieuwe investeringsvoorstellen en grote uitgaven steeds inzichtelijk krijgen wat de consequenties zijn voor de weerstandsratio. Dat betekent wat ons betreft niet dat er niets meer kan, maar wel dat we zeer goed moeten wegen. We zijn nog steeds een financieel gezonde gemeente en dat willen we graag zo houden. De begroting is misschien wat sober, zonder grote ambities, maar passend in deze tijd en dat steunen we.

Tot slot voorzitter, wil de fractie van de ChristenUnie, u, het college, de ambtelijke organisatie danken voor het werk dat tot nu toe is verzet en wenst u veel wijsheid en Gods zegen toe bij de uitvoering van het voorgenomen beleid. Dank u wel.”

De heer SPIJKERBOER (CDA):

“Geacht college en raad. Ten eerste willen we het college en de ambtenaren bedanken voor het vele werk dat weer verricht is. Altijd weer een hele klus, de begroting maken in het snel veranderende landschap gemeentefinanciën, de maatschappelijke opdrachten die we hebben en nu ook de moeilijke werkomstandigheden door de coronacrisis.

We hebben de gewoonte de laatste jaren iets algemeen te zeggen over de opzet van de begroting. Om maar duidelijk te zijn, we vinden deze begroting op één ding erg achterblijven en dat is het zeer mager formuleren van effect- en outputindicatoren. We hebben het al vaker gezegd, maar termen als ‘voldoende’ en ‘goed’ zeggen toch helemaal niets? We moeten weten wat we eronder moeten verstaan, anders kunnen wij als raad toch niet controleren? College, wilt u ons toezeggen dat er concrete effect- en outputindicatoren geformuleerd gaan worden en dat de opzet het volgend jaar hetzelfde blijft? Oh wacht, dat is precies dezelfde vraag als vorig jaar en ondanks de toezegging toen van het college, is er nog niet veel van terecht gekomen. Toch graag antwoord op mijn opnieuw gestelde vraag.

De uitkomst van de begroting is positief voor 2021. Dank aan de septembercirculaire die positief uitpakte voor onze gemeente. Hoewel de gevolgen van het probleem corona nog niet helemaal duidelijk zijn, wij verwachten dat we met het voorlopige pakket van € 835.000 een heel eind komen, was uw inschatting tijdens de commissie en dat is verheugend. Verder is het saldo over de komende jaren in de begroting steeds positief, dus dat geeft de burger moed. Het meerjarenperspectief ziet er goed uit, maar er zijn nog grote onzekerheden zoals corona, het tekort in de jeugdzorg, het zwembad, om maar wat te noemen. Ook moeten er nog heel wat bezuinigingen gerealiseerd worden. We vinden dat het college dit goed moet uitvoeren, anders hebben we nog steeds een groot financieel probleem. U moet wat ons betreft de taakstellende bezuiniging op de inhuur en op de personeelsbegroting echt gaan halen. We hebben hier al jaren om gevraagd. Mooi dat u het nu zelf noemt, maar het moet dan ook wel gerealiseerd worden. Overigens onze complimenten nogmaals voor de eerste tranche van de bezuinigingen en ook de complimenten, het mag gezegd worden, voor de overzichtelijke presentatie van de aanvullende verdien- en bespaarmogelijkheden.

Om een beetje op dat laatste aan te sluiten, we zijn er sterk voorstander van om goed inzichtelijk te maken welke (noodzakelijke) taken we als gemeente hebben, op welk niveau we deze taken willen of moeten uitvoeren en hoeveel fte daar bij past. Wilt u de raad zo'n overzicht doen toekomen, college? Om maar iets te illustreren, er komen steeds taken bij en ook gaan we meer taken oppakken, zoals nu bijvoorbeeld een deel van het maatschappelijk werk naar het CJG. Op zich prima, maar het overzicht ontbreekt ons als raad.

Het is net ook al genoemd, sociaal domein blijft een zorgenkindje wat betreft de financiën. De jeugdzorg is daarin het grootste zorgenkindje en daar hebben we het de afgelopen tijd al vaak over gehad. De zorgen met betrekking tot geld blijven, dat lossen we op korte termijn niet op, maar we hebben goede hoop op een nieuwe aanbesteding. Het CDA staat voor de zorg, want de vraag moet blijven: kunnen we de hulp blijven bieden die nodig is. We willen dat mensen/jongeren de zorg krijgen die ze nodig hebben, maar we blijven ook een voorstander van regelmatig evalueren om te kijken wat er nodig is en of het nog echt nodig is.

Om maar even een knuppel in het hoenderhok te gooien, misschien moet je met betrekking tot de jeugdzorg over een tijdje wel met elkaar besluiten dat we ermee moeten instemmen dat het, helaas, altijd meer geld gaat kosten in deze gemeente dan dat we ervoor van het Rijk gaan krijgen. Je zou zelfs een financiële impuls kunnen geven in de vorm van meer preventie bijvoorbeeld, die ervoor kan zorgen dat we richting toekomst hier de vruchten van gaan plukken, maar dat vraagt dan rigoureuze keuzes. Daar zijn we nu niet aan toe, maar als CDA zijn we een groot voorstander van preventie. Te denken valt bijvoorbeeld aan nog meer straathoek- of jongerenwerk. Overigens dank, college, voor de inzet van meer straathoekwerk, zoals wij vorig jaar al vroegen. Dit kan bijvoorbeeld ook heel goed helpen bij het Meidoornpleinprobleem, wat de heer Ruitenbergh daarnet al aangaf. Om even op zijn vraag nu al antwoord te geven: wij zien heel wat in een integrale aanpak en daar een goed plan voor maken, dus u hebt ons aan uw zijde. Het CJG kunnen we nog meer versterken en hen nog sterker aanwezig laten zijn bij verschillende organisaties, zoals onderwijs, huisarts of kinderopvang. Een uitbreiding van de combinatiefunctionaris zien we ook zeker zitten. We zijn dus blij met de inzet van extra geld op jeugd- en jongerenwerk. We zijn ervan overtuigd dat preventie nu eindelijk zijn vruchten gaat afwerpen, maar dat heeft tijd nodig. We zijn maar net 5 jaar onderweg op deze manier, dus we moeten nog even geduld hebben. Extra inzet op Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) en meer geld voor Gezond Oldebroek zijn goede initiatieven, al is de besteding van geld hierin nog wel bespreekbaar voor ons.

Bij de perspectievennota hebben we gevraagd om meer geld uit te trekken voor Goed Bezig en dan gericht op het structureel aanbieden van meer lessen bewegingsonderwijs binnen de gemeente. Daar bereik je bijna alle kinderen binnen de gemeente mee en dit lijkt ons een goede manier van preventie. En het lijkt ons goed om een deel van de € 40.000 die we gaan uitgeven aan JOGG hieraan te besteden. Hoe kijkt de wethouder hier tegenaan?

Afgelopen jaar hebben we geld gestoken in cultuur en sport en daar zijn wij als CDA erg blij mee. We kijken uit naar de evaluatie komend jaar en hopen op mooie ontwikkelingen binnen deze sectoren en vooral binnen de cultuursector. We missen namelijk nog steeds een visie op cultuur en we hopen deze tegemoet te kunnen zien bij de evaluatie. Kan dat, college?

Wat ik net al zei, het meerjarenperspectief ziet er goed uit, maar het weerstandsvermogen zit nu, en afgelopen jaren waarschuwden we daar al voor als CDA, op het door onszelf vastgestelde

weerstandsvermogen van 1-1,4. Zoals al in de commissie aangegeven, vinden we dat het college terughoudend moet zijn, niet helemaal niets meer doen maar terughoudend moet zijn, met nieuwe grote projecten en geen grote verwachtingen moet scheppen bij organisaties. Zeker gezien de huidige onzekere coronatijd.

We staan achter het beleid om meer samenwerking te krijgen met de omliggende gemeenten, maar hopen wel dat u in 2021 ons ook concrete resultaten kunt laten zien, met name in de samenwerking met Nunspeet en Elburg. Deze zin is hetzelfde, alleen het jaar verandert, als drie en twee jaar geleden en ook als vorig jaar. We hebben niet het idee dat dit allemaal erg opschiet, deze samenwerking. Wat zijn nu echte concrete resultaten. We willen actie en concrete resultaten, college, in 2021. Zeker ook gezien het rapport van de verkenner van de provincie dat oproept tot verregaande samenwerking. Graag horen we uw reactie, want naar onze mening zijn we niet veel opgeschoten. Op dit dossier scoort u wat het CDA betreft dan ook een onvoldoende. Graag uw reactie.

Dan een opmerking over de leefbaarheid van kernen. Deze leefbaarheid heeft ook te maken met voldoende (sociale) woningbouw. We weten dat het college daar oog voor heeft maar het blijft achter, en het college kijkt vooral naar inbreidingslocaties. We denken dat het ook goed is om nu alvast uitbreidingsmogelijkheden in het geheim te onderzoeken en bestemmingsplannen voor te bereiden om zo ook in de toekomst bouw mogelijk te blijven maken in vooral ook de kleine kernen. Dus, meneer Ruitenbergh, als u ons vraagt of we mee willen denken over woningbouw in de toekomst, u vindt ons weer aan uw zijde.

We herhalen het nog maar eens, duurzaamheid is voor het CDA een belangrijk onderwerp, maar we hoeven niet voorop te lopen. Dat u nu, college, zeer concrete uitspraken doet over 50% van de woningen heeft zonnepanelen in 2022, vinden wij mooi want de uitspraak is goed te controleren, maar het doet ons ook wel de wenkbrauwen zwaar fronsen. Hoe wilt u dat toch gaan stimuleren, wat zijn uw maatregelen, is dat niet veel te ambitieus?

Om maar even heel actueel te blijven, het baart het CDA grote zorgen hoe het proces van inspraak gelopen is aangaande de RES. We hoorden het net ook al. We vinden dat het zo echt niet kan. Wij vinden ook dat er uitstel moet komen van de RES beslissing. Er staat nogal wat op het spel voor ons mooie buitengebied. Waarom moet Oldebroek verreweg de meeste zon- en windenergie leveren ten opzichte van de rest van de regio, zoals nu in het concept-RES is verwoord? Dat willen wij niet als CDA. Wij vinden dat de voorzitter van de RES, onze wethouder, hier een grote stok voor moet steken. De verantwoordelijkheid ligt niet alleen bij de gemeente Oldebroek. De RES regio is groter. Wethouder, bent u bereid om de verantwoordelijkheid te delen met de andere gemeenten?

Als laatste, voorzitter. We willen dat in 2021 wordt gestart met een vorm van diftar. Het doel is om het volume van afvalstromen terug te brengen en we bewegen onze inwoners om het afval te scheiden en bewuster om te gaan met deze afvalstoffen. We zouden dit direct terug moeten zien in het aantal containerlegingen wat dan minder zou moeten zijn. Om inwoners te stimuleren, zou een financiële prikkel wenselijk zijn. Onzes inziens moet je dit dan als een positieve prikkel nemen. In het voorgestelde model word je als inwoner gestraft. Het vaste bedrag wordt per huishouden € 187,44. Tel daar 26 legingen à € 8 bij op, dan kom je op een bedrag van € 395,44. Als we dit vergelijken met het huidige bedrag van dit jaar, dan gaan de kosten van onze inwoners stijgen met € 85,60, oftewel 27,6%. Dit houdt in dat bewoners dan 11 keer minder legingen moeten realiseren alvorens er een positieve financiële prikkel te zien is. We hoeven u niet te vertellen dat dit onrealistisch is. Vooral voor de meerpersoonshuishoudens is dit niet realiseerbaar. Hiermee straft u de inwoners in plaats van het belonen voor goed gedrag. Bovendien, is de milieustraat in januari 2021 op het bedrijventerrein bij Elburg al klaar, zodat de inwoners het afval op een andere manier kwijt kunnen dan de grijze container? In de info van vandaag zien we dat dat pas halverwege 2021 het geval is. Waar moet men dan met het afval heen? Waar moeten wij met ons afval heen? Als dit zo doorgaat voorspelt het CDA een grote toename van zwerfafval in de gemeente. We willen dan ook dat bij het vaststellen van de tarieven hiernaar gekeken wordt hoe het anders kan. Het CDA denkt bijvoorbeeld om aan de onderkant van het voorgestelde tarief te gaan zitten van € 6 per leging. Of kunnen we wat met de vaste voet? Wat vindt het college en de andere partijen hiervan? Ook baart het ons zorgen dat Nunspeet op dit dossier lijkt af te haken. Wat vindt u daarvan, college? Of, om maar weer actueel te blijven, vandaag bereikte ons het

bericht dat Elburg in ieder geval voor een jaar afhaakt. Is het niet verstandig dat wij het ook maar een jaar uitstellen? Wat vinden het college en de andere partijen?

Geacht college, wij zijn u erkentelijk voor het aanbieden van deze sluitende begroting en het vele werk dat daar in zit. Wij danken u daarvoor en wensen u allen bij het komend werk Gods onmisbare zegen toe. Dank u wel."

De heer EVINK (SGP):

"De aanbieding van de begroting begint met de zin, dat het college van de gemeente Oldebroek blij en dankbaar is te kunnen melden dat het meerjarenperspectief gunstiger is dan het gepresenteerde in de Perspectievennota 2021. Als SGP zijn wij met hen daarover verheugd. Wij complimenteren dan ook het college met deze begroting, die ook een waarschuwing bevat. Ons niet rijk rekenen maar alle mogelijke negatieve effecten en risico's goed in beeld houden. Een budgetstop zoals de ABO bepleitte in een van de commissies, is niet wat de SGP wil. Wel denken wij dat we zeer voorzichtig moeten zijn. Dat een deel van de rekening betaald wordt door inwoners moet wel gezegd blijven worden. Dit hebben we vorig jaar al benoemd en dat doet de SGP nog steeds pijn. Tevens worden de reserves aangesproken. Hier kunnen we ook niet ongelimiteerd mee doorgaan. De totale lasten, zoals de grafiek laat zien in de begroting, nemen toe. Onderdeel daarvan is de afvalstoffenheffing. De discussie wordt nu niet gedaan maar bij de vaststelling van de leges in de decembervergadering, maar weet dat de SGP kritisch zal zijn over deze lastenverhoging. Vorig jaar hebben wij dit al aangegeven, dat de afvalstoffenheffing voor dit jaar fors gestegen is en het laat zich nu aanzien dat die stijging zich doorzet. Hoe actueel kan dit zijn, we hebben daar al wat van gehoord. Hoe gaat straks de inwoner al het geld ophoesten dat ze moeten betalen voor de zorg die naar de gemeenten komt, de energietransitie, belastingen op afval, de extra kosten door Covid-19, enzovoort. Als gemeente moeten we daar oog voor houden.

Een ander onderwerp dat we willen aansnijden, is de Regionale Energiestrategie. Onze zorgen zijn net als de voorgangers groot. We zien dat de inwoners een online enquête kunnen invullen, maar het zal toch niet zo zijn dat het college daarmee denkt een goede invulling te geven aan burgerparticipatie aangaande dit onderwerp? Trouwens, hoe denkt het college in het algemeen om te gaan met burgerparticipatie nu er door Covid-19 beperkingen opgelegd zijn? Terug naar de RES. Wat gaat het college hieraan doen? Gaat men pleiten voor uitstel van besluitvorming? Je ziet dat het onrust geeft in de samenleving omdat mensen niet weten waar ze aan toe zijn. Waar komen de windmolens en de zonneparken precies? In de beeldvorming van inwoners zijn de zoekzones in de RES de plekken waar ze komen. Als je de enquête invult wordt dat beeld alleen maar versterkt. Maar, voorzitter, het waren toch denkrichtingen, zoals het college aangaf? Waarom wordt dit ook niet zo gecommuniceerd? Daarnaast gaat het nog om de kosten van de hele energietransitie. Wie gaat dat betalen? We horen graag van de wethouder wat de stand van zaken is aangaande de RES en welke scenario's we op dit moment kunnen verwachten. Want dat de RES zoals het nu voorligt een enorme impact heeft op de leefomgeving, kan niemand ontkennen.

Daarmee komen we op ons mooie buitengebied, dat een heel groot deel van de gemeente beslaat. Er zit toch iets scheef aangaande de aandacht daarvoor en de kennis daarover. Zijn wij (ook als raad) goed op de hoogte van de uitdagingen en problemen die er spelen in het buitengebied? De laatste discussie aangaande initiatieven laat ook zien dat er nog winst te behalen is. Op de vraag of er ook een contactambtenaar kan komen voor het buitengebied in de commissie, kwam het antwoord dat de dorpscontactambtenaar ook voor het buitengebied is. Daarmee zou je kunnen concluderen dat het buitengebied gelijk is aan de zaken die voor een dorp spelen. De SGP denkt daar anders over. Wat ons betreft is voor het buitengebied andere expertise en kennis van zaken nodig dan voor het dorp. Maar ook zeker vertrouwen van de sector. Hoe denkt het college hierover? We wachten eerst de beantwoording van het college af. Ik had al een motie laten rondgaan, maar die houden we in deze eerst achter de hand.

Dan komen we op de woningbouw. In de commissievergadering concludeerde de VVD dat sommige partijen nogal met willekeur met bepaalde initiatieven omgaan. Wij kunnen niet anders dan deze conclusie onderschrijven. Het is niet het maatwerk wat een probleem is. Deze raad is het probleem omdat ze willekeurig omgaan met verschillende initiatieven en daarmee ontwikkelingen in de gemeente op slot zetten en initiatiefnemers niet weten waar ze aan toe zijn en wat ze verwachten kunnen van de

raad. We hebben het opiniërend stuk van de ChristenUnie aangaande de woningbouw gelezen. Dit zal later terugkomen. Trouwens, het is dan de vraag of dit de nieuwe werkwijze moet worden voor alle fracties voorafgaande aan een gesprek over bepaalde onderwerpen. Eerst een opiniërend stuk te laten schrijven door alle fracties, maar dat is voor het presidium. Maar één ding wat ons positief aanspreekt is situationeel grondbeleid. Van Dale kent het woord situationeel niet maar uit een essay van praktijkhoogleraar Gebiedsontwikkeling TU Delft de heer De Zeeuw: "De gemeente formuleert een afwegingskader met criteria voor de te kiezen strategie per afzonderlijke opgave. Gemeenten blijken 'situationeel' grondbeleid elk anders in te vullen." De conclusie van de SGP is dat dit maatwerk is waar we al jaren voor pleiten. Wel fijn dat er nu een andere term voor bedacht is zodat we ook hier in Oldebroek weer mee verder kunnen. Want dat er per locatie gekeken moet worden naar mogelijkheden en oplossingen is de enige manier om aan de opgaven voor de toekomst te werken.

Een ander onderwerp is de verkeersveiligheid. Die willen we zeker als SGP serieus nemen. We hebben dat ook landelijk gezien. Ook in deze gemeente wil de SGP dat er overeenstemming is tussen de weginrichting en de maximumsnelheid. Dat komt de verkeersveiligheid ten goede. We merken dat ook hier de belemmeringen door Covid-19 het proces frustreren. We wachten af.

Een ander onderwerp voor ons is ICT. We zien de noodzaak van een goede inrichting hiervan. Juist de coronacrisis laat ons zien dat we niet meer kunnen zonder een goede en veilige ICT-structuur. Tegelijkertijd zien we de kosten oplopen en maken we ons daar zorgen over. Als SGP gaan we voor een goed ICT-beleid, maar zijn liever geen pioniers. We willen de C van communicatie in deze dan ook met name in deze tijd onderstrepen. Graag hadden we elkaar vanavond dan ook fysiek ontmoet, maar dankzij de techniek zijn we met elkaar verbonden, hoe goed en hoe kwaad het ook gaat.

We willen de betaalbaarheid van het sociaal domein ook onder de aandacht brengen. Het blijft een punt van zorg voor ons. Steeds meer jongeren krijgen hulp en de kosten lopen verder op. Ook in het jaar 2020 zijn de kosten op zorgtaken grofweg een miljoen euro meer dan begroot. Wat dit dossier extra ingewikkeld maakt, is dat de rijksbijdrage voor deze taken ernstig in gebreke blijft. Hier moet vanuit de landelijke overheid meer geld voor komen. Om die reden hebben we als SGP recent ook volmondige steun uitgesproken voor de VNG-motie 'raden in verzet'. Deze motie wil vanuit gemeenten de druk opvoeren naar het Rijk, om te zorgen voor meer financiële middelen. Maar voor de SGP is daarmee de discussie niet af. We moeten ook eerlijk durven kijken waar lokaal te snijden valt in de zorg die we aanbieden.

De huidige situatie bij zwembad De Veldkamp willen we hier toch ook benoemd hebben. Het zwembad zorgt nu voor een extra financiële druk op de gemeente, en zal nog in het volgende agendapunt aan de orde komen. De exploitant Sportfondsen zei begin dit jaar het contract op, waarna de raad recent unaniem besloot om het zwembad opnieuw aan te besteden. Toen voorzag de SGP al dat het aanbestedingstraject een dure exercitie zou worden. Deze kosten zijn inherent aan het aanbestedingstraject waarvoor gekozen is, en corona maakt het er allemaal niet gemakkelijker op. Uiteindelijk is voor de SGP-fractie relevant dat de gemeente niet structureel hoge bedragen kan blijven betalen aan het zwembad. Het zwembad is in 2017 immers niet voor niets geprivatiseerd, om zo kosten te besparen. Dit zal voor ons een belangrijk uitgangspunt zijn wanneer de eisen voor de nieuwe exploitant in de raad worden besproken, via de aanbestedingsprocedure. Als SGP houden we graag deze belangrijke voorziening in Wezep open, maar niet tegen elke prijs.

De jeugd van onze gemeente ligt ons nauw aan het hart. In toenemende mate bereiken onze fractie signalen van problemen binnen onze gemeente, niet alleen de onrust onder jongeren, maar ook met name met drugs en de verslaving hieraan. Specifieke drugs als 3-MMC, een drugs die zeer verslavend is, en heftige gevolgen heeft. Als SGP vinden we het belangrijk om deze problemen aan te pakken. In het bestuursakkoord staat "We werken aan preventie (bijvoorbeeld door het geven van voorlichting) bij drugs". Een belangrijk onderdeel daarvan is ervoor zorgen dat er voldoende informatie wordt verspreid vanuit de gemeente over deze drugs. De SGP-fractie wil het college oproepen om een informatieoffensief te starten. In het lokale preventieakkoord wordt wel in algemene bewoording gesproken over voorlichting en informeren, maar hier is volgens de SGP-fractie een extra stap nodig. Door een communicatieplan uit te werken over deze drugs kunnen we onze inwoners preventief

waarschuwen tegen de gevaren. Zou het college willen toezeggen hiermee aan de slag te gaan en de raad ervan op de hoogte te houden?

Ten slotte. De aanbieding van het college eindigt met de zin: Wij hopen op Gods zegen over ons werk. Dat wil de SGP ook volmondig uitspreken. De SGP wenst een ieder uit de gemeente, inwoners, bestuur, volksvertegenwoordigers en ambtenaren Gods onmisbare zegen en troost toe. We ondervinden aan den lijve hoe fragiel alles is door het Covid-19 virus. De algemene beschouwingen zijn een reactie op de plannen die gemaakt zijn, en het is goed om met elkaar hierover in gesprek te zijn, maar wij weten ons in dit alles afhankelijk van God, die alles regeert en bestuurt. Tot zover voorzitter. Dank u wel."

De heer DOKTER (PvdA/Burgerpartij Oldebroek)

"Een aantal jaren terug werd de perspectievennota ingevoerd. Als raad stapten we af van het jaarlijks in november een hele middag en avond 'schieten op de kant en klare begroting'. We stapten over naar het behandelmodel waar we voorafgaande aan het zomerreces denkrichtingen van het college en een wensenlijstje van de gemeenteraad bespraken, zodat er een begroting gemaakt kan worden die vooraf al rekening houdt met politieke keuzes. Het is dan wel zuur dat het ons wederom niet lukt om dat optimaal te gebruiken. Want net als in 2019 konden we niet vooraf bespreken waar we eens geld en energie in gingen steken, maar wederom moest er gezocht worden naar hoe er een begroting neer te zetten is waar we de cijfers positief kunnen houden. Daarvoor danken we als PvdA-Burgerpartij Oldebroek het college en de collega-fracties, en in het bijzonder het ambtelijk apparaat dat ook ons als volksvertegenwoordigers open, bereidwillig en dienstbaar heeft meegenomen door de techniek van begroten en de vele technische vragen. Ook de besparingsmogelijkheden zijn wederom uitstekend voorbereid en aangereikt aan de raad. Daar zijn we als PvdA/Burgerpartij Oldebroek heel dankbaar voor.

Het college deed dit jaar dan ook niet een al te jubelend persbericht uit over een dekkende begroting. En dat gepast voorzichtige enthousiasme mag ook wel, want het is goed dat we een dekkende begroting kunnen presenteren aan de provincie Gelderland, maar het is ook heel realistisch om ook onze inwoners te laten voelen dat er hard en noest gewerkt moet worden om als lokaal bestuur verantwoord aan de knoppen te blijven draaien, waarbij we als gemeente een sociaal gezicht kunnen behouden en niet stil blijven staan in ontwikkelingen. Elk jaar wordt de spoeling echter dunner. We namen taken over van Den Haag, maar het geld dat daar bij hoort is en blijft te krap. We zien sinds 2015 dat de kosten van een gezond sociaal domein hoog zijn. En Jeugdzorg, anderen hebben het ook al benoemd, vraagt veel en er is ook veel vraag. Dat is wat we nu weten. De lokale overheid kraakt en knarst en dat is niet alleen in Oldebroek. Zoals het 'raden in verzet' initiatief stelt: we zijn raadslid geworden omdat we het allerbeste willen voor onze gemeente en niet om de gemeente kapot te bezuinigen. Zoals de SGP zojuist al aangaf: hierover moeten we als gemeente en gemeenten op de trommel blijven slaan richting Den Haag.

De weerstandsratio van Oldebroek wordt per jaar dunner. In het Nederlands betekent dat: het vet is bijna van de botten. Geen potten met geld beschikbaar voor nieuw beleid. Een krappe kas om onvoorziene zaken op te pakken. Als we vandaag een dekkende begroting vaststellen voor 2021, weten we al dat we onderweg nog wel wat uitdagingen hebben aan te vliegen. Volkshuisvesting: waar vinden we de ruimte en kansen om te acteren op de woningmarkt? En dan niet over 10 jaar maar op korte termijn? Een landelijke uitdaging, maar kijk eens naar ontwikkelingen: mensen met geld zetten hun geld niet meer op de bank waar ze geen rente ontvangen, maar ze beleggen dit in koopwoningen die nu de particuliere verhuur in gaan. Dat is niet meteen een ramp, maar wel een hele verandering, en zit de lokale overheid nog wel aan het stuur van de volkshuisvesting of hangt ze achter de wagen van de marktwerking?

De welgestelde inwoners van de BV Nederland kijken inmiddels voor wonen en de rustige oude dag naar de Veluwe. Ook die beweging gaat iets betekenen voor onze lokale inwoners, onze dorpen, onze voorzieningen, ons buitengebied. Het vergt visie, leiderschap en actieve grip. Samen met onze regiopartners en provincie Gelderland, vanzelfsprekend. Waar is college al actief met nieuwe ontwikkelingen in de woningmarkt en de volkshuisvesting? Wat kan er in afzienbare tijd al aangezwengeld worden?

Voor zwembad De Veldkamp moet een exploitant gevonden worden. Er moet nu tijdelijk geld tegenaan om het zwembad open te houden. Wat wel moeilijk is als een corona lockdown het zwembad ook gesloten houdt. Dat zijn onvoorziene omstandigheden, maar dat is juist wat om buffers vraagt. Buffers die in dit geval dus laag zijn.

Dan hebben we nog andere onderwerpen, zoals gaan WHC en WTC verkassen naar een nieuw sportpark? Hoe pakt de bouw en positionering van een nieuw IKC in Wezep Noord uit? Wat doet het Hart van Oosterwolde? Wat vraagt het nieuwe Winkelcentrumplan van Wezep? Wat doen we met Noorderhaven vraagstuk van Noordeinde? Wat vraagt de Regionale Energiestrategie van Oldebroek? De ICT-samenwerking die net al genoemd is. Hoe en waarmee halen we onze eigen gestelde duurzaamheidsdoelen? De door de ChristenUnie uitgebreid aangehaalde jeugdproblematiek in Wezep. De Stikstof transitie, het opruimen van asbest. De invoering van diftar, waar we als Oldebroek volgens berichten in de Stentor inmiddels als enige van de drie NEO-gemeenten doorgaan waar de andere twee in de pauze staan en zich herbezinnen. Allemaal onderwerpen die we al kennen, maar wel met een besef van die krappe portemonnee om ze aan te vliegen. Vragen die we vanavond niet behandelen en antwoorden die we vanavond ook niet zullen krijgen, maar het zijn wel zaken die onze agenda in ieder geval zullen bepalen, ook het komende jaar.

Wanneer ontkomen we niet meer aan wederom bezuinigingen bedenken of het inzetten van lastenverzwaringen om de begroting dekkend te houden? Het jaar 2020 is al negen maanden in de greep van corona en Covid-19. Diverse inwoners en diverse ondernemers hebben daar direct last van. Zij zien inkomen wegvallen, zien perspectief verdampen. Mensen maken zich grote zorgen. Mensen zitten in eenzaamheid te wachten op betere tijden. De zorgsector krijgt het ongelofelijk voor de kiezen om een pandemie te beteugelen. Mensen die andere medische of psychische zorg of ingrepen nodig hebben, moeten wachten. Het zijn allemaal zaken die deze samenleving behoorlijk raken. De gevolgen van de coronacrisis zijn al merkbaar, maar zullen met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid nog lang invloed hebben, op mens, op economie en op overheid.

Ook als raad is het dit jaar lastig. Dat gevoel dat de crisis de leiding heeft. Het gevoel op afstand te staan. Want ook wij komen niet bij elkaar in het gemeentehuis en moeten digitaal vergaderen, wat dicht bij elkaar bespreken met de samenleving al helemaal bemoeilijkt. Zoals het CDA ook al benoemde, bij de concept RES zijn coronamaatregelen een enorm beperkende factor voor een open inspraak en betrokken samenleving bij een nogal groot en impactvol vraagstuk. En dan hebben we het nog niet eens over groeiende maatschappelijke weerstand. Oplopende agressie, stijgend wantrouwen naar de overheid, grimmigheid tussen andersdenkenden en bevolkingsgroepen. Onze beschaving, onze eensgezindheid, onze tolerantie en ons denk- en doebeeld over onze democratie zitten in de hoeken waar de klappen vallen momenteel. Ook als gemeente en lokale volksvertegenwoordigers hebben we een rol en positie in deze dynamische en bepaald niet ontspannen samenleving, waar andere machten steeds meer invloed op uitoefenen en verdeeldheid zaaien.

Als PvdA/Burgerpartij Oldebroek beseffen we dat ook wij vanavond niets veranderen aan de voorliggende begroting. Wel kunnen we u toezeggen ook als oppositiepartij intrinsiek samen met u, het college en deze gemeenteraad, verantwoordelijkheid te willen dragen voor de gemeenschap welke wij samen dienen, met wellicht verschillende uitgangspunten en benaderingen maar met één overeenkomstig doel: het algemeen belang van de gemeente Oldebroek dienen. Ook als het spannend is.

Zéker als het spannend is. Ik dank u wel voorzitter."

De heer BOER (ABO):

"Voor ons ligt ter besluitvorming de Begroting 2021, met een doorkijk naar de komende drie jaar. Deze begroting is gezien de huidige omstandigheden met corona geen gemakkelijke. Veel is nog onzeker, vooral omdat de effecten van de coronacrisis nog niet duidelijk zijn. En hoe lang deze crisis nog gaat duren, dat weten we ook niet exact. Laten we daarom beginnen het college van B&W en de organisatie te complimenteren. In deze roerige tijden blijft het college, en de ambtelijke organisatie, met ambitie en gedrevenheid aan de dossiers en de projecten werken. Dat levert gegeven de omstandigheden en volgens de huidige inzichten een positief financieel perspectief op. Dat verdient echt een pluim. Het neemt niet weg dat de opgaven die er voor onze gemeente de komende tijd liggen, stevig zijn. Enerzijds willen we de inwoners goed betrekken bij onze plannen, maar hoe doe je dat als je niet meer face to face in gesprek kan gaan met de inwoners. Dat wij als raad en college en organisatie momenteel digitaal vergaderen, is al een volledige omslag, ook met alle nadelen van dien. Met de inwoners digitaal in gesprek gaan is dus niet eenvoudig en het is de vraag of dat toereikend zal zijn om draagvlak te

realiseren. Daarom is het belangrijk om goed te blijven beoordelen of voortgang van projecten wenselijk is. We willen namelijk niet dat plannen in ontwikkeling gaan zonder dat noodzakelijke draagvlak. Een voorbeeld is de RES, een grote opgave waarbij we ons oprecht moeten afvragen of het in deze tijd wenselijk is om met deze sneltrein mee te gaan. ABO vindt van niet. We leven in onwerkelijke tijden en er liggen behoorlijk wat probleemdossiers, of positiever geformuleerd: uitdagingen voor ons, zowel in het fysieke domein als in het sociale domein. Gelukkig kwam het Rijk met een aanvullende bijdrage tijdens de septembercirculaire en een bijdrage met betrekking tot ondersteuning van de Covid-19 kosten, al realiseren wij ons dat we ons ook zeker niet rijk moeten rekenen en er nog hoge kosten op ons af komen. Ook zal de herijking van het Gemeentefonds plaatsvinden, waarbij waarschijnlijk de plattelandsgemeenten erop achteruit gaan ten opzichte van de steden. Kortom, we zullen de aankomende jaren voorzichtig met ons geld moeten omgaan, keuzes moeten maken en wellicht heroverwegen, zodat we financieel toch gezond blijven, en ook de algemene reserve niet meer kan zakken dan noodzakelijk is.

In het sociaal domein hebben we nog steeds te maken met tekorten. Tekort in de jeugdzorg, onder andere verklaarbaar door te weinig financiën van het Rijk. Het is overigens een positieve ontwikkeling dat het forse bedrag dat eerder in de begroting stond als stelpost, van € 385.000, nu daadwerkelijk in de begroting is meegenomen. Inhoudelijk verandert er niet veel, behalve dat we nu wel met de juiste cijfers werken en ondanks dat, de begroting meerdere jaren onder de streep vooralsnog positief is. Wij waarderen de inzet van het sociaal domein. Het is zeker nu geen gemakkelijke opgave en het vraagt veel van het team. Wij realiseren ons dat de aankomende periodecijfers, die zich positief ontwikkelen, toch kunnen veranderen, onder andere door schommelingen, Wmo en door toename van de participatie en bijstand, maar ook het mogelijk ondersteunen van verenigingen en maatschappelijke instanties. Iets waar de Oldebroeker samenleving op draait. ABO vraagt natuurlijk aandacht voor het in stand houden van alle maatschappelijke belangen van die organisaties.

Graag benoemen we nog een aantal punten. ABO heeft vaker aangegeven dat de ambtelijke organisatie in balans moet blijven. Vanaf 1 maart 2021 gaat de gemeente zelf het maatschappelijk werk uitvoeren. Hierdoor is een deel van het subsidiebudget verschoven naar het personeelsbudget. Concreet betekent het een uitbreiding van het aantal directe ambtenaren. Gelukkig hebben we de wethouder horen uitleggen dat het uiteindelijk om een besparing gaat. We zien de besparing in de toekomst graag bevestigd.

De situatie van zwembad De Veldkamp is complex. Juist in deze tijd is het pijnlijk dat we hierin keuzes moeten maken. Gelukkig heeft de raad ingestemd met het collegevoorstel, zodat het zwembad in 2021 open blijft. De fractie van ABO vindt deze sociale voorziening belangrijk voor vitaliteit, ontspanning en natuurlijk de zwemlessen, wat omgerekend ongeveer € 20 per inwoner kost aan gemeentelijke bijdrage. We zien de resultaten van het onderzoek onder onze inwoners dan ook graag tegemoet, zodat we volgend jaar een goede keuze kunnen maken voor het zwembad en 2022 met een frisse nieuwe exploitant of eventueel een stichting kunnen starten. ABO bedankt het college voor de voortvarendheid in dit dossier. Wel had ABO het eerder gevonden als een deel van de extra Covid-19 kosten, ruim € 100.000, vanuit het budget Covid-19 compensatie door het Rijk was gerealiseerd in plaats van het gehele bedrag vanuit de algemene reserve. Dit was misschien eerder geweest naar onze inwoners met betrekking tot de uitleg van onze uitgaven. Gelukkig heeft de wethouder ons toegezegd dat er wel een duidelijke uitleg volgt naar onze inwoners.

Helaas ontkomen we niet aan bezuinigingen en is er een nieuwe ronde waar we mee akkoord moeten gaan. Tijdens de commissie hebben we gevraagd om terughoudend te zijn met het doorvoeren van bezuinigingen als het niet nodig is. Vooral de relatieve kleine bedragen, zoals de bezuinigingen op het stopzetten van het lidmaatschap PEC Zwolle en het stopzetten van subsidies voor sportevenementen. ABO is blij te horen dat het college de terughoudendheid van ABO ondersteunt en de bezuinigingen als een totaal ziet en waar nodig creatief te werk wil gaan.

Er is een grote behoefte aan woningen in de gemeente Oldebroek. Snelheid is dus geboden. ABO was daarom blij verrast dat er een onderzoek plaatsvindt om mogelijk WTC en WHC te verplaatsen, waardoor nieuwe kansen ontstaan met betrekking tot woningbouw in verschillende woningbouwcategorieën. ABO ziet de resultaten van de verkenning met belangstelling tegemoet en is blij met de voortvarendheid van het college in deze.

Daarnaast vragen we extra aandacht voor veiligheid. Het proactieve beleid met het beperken van middelengebruik is een goede eerste stap. We benadrukken dat ABO hoopt dat de rust in Wezep terugkeert en de overlast definitief minder wordt, zo niet opgeheven wordt.

Wij verwachten dat er een positieve afronding plaatsvindt van het bouwplan Zeuven Heuvels en de afronding van bouwplan en inrichting van de woonomgeving De Krone in Wezep. We weten dat het college zich hiervoor inzet om deze uitdagingen tot een goed vervolg of een einde te brengen. We spreken onze hoop en vertrouwen uit dat hierop de komende tijd, ondanks de coronacrisis, een resultaat behaald gaat worden.

Dan nog OvM. Een mooi en uniek concept met mooie successen, iets waar we trots op zijn. Laten we wel helder zijn. De aanvullende kaders die gesteld zijn voor OvM waren wat ons betreft niet echt nodig geweest, maar hopelijk heeft het geen negatief effect op toekomstige successen.

Ten slotte roepen we het college van B&W op ondanks de grote financiële onzekerheden bij de afwegingen die gemaakt moeten worden, toch het belang van onze inwoners voorop te stellen. Vrijwel iedereen wordt door deze coronacrisis geraakt. Daar waar we als lokale overheid onze inwoners kunnen steunen of tegemoet kunnen komen binnen het beleid en de regels die we hebben, moeten we dat ook zeker en absoluut doen. Het toepassen van maatwerk kan natuurlijk ook, maar dan nooit voor één individu maar voor de gehele doelgroep waar het om gaat en binnen door de raad vastgestelde beleidskaders, zodat er geen willekeur ontstaat naar de inwoners van onze mooie gemeente.

ABO bedankt nogmaals het college en de gemeentelijke organisatie voor de voorliggende begroting. Er is gedegen werk verricht onder moeilijke omstandigheden. We hopen op een voorspoedige realisatie van de gemaakte plannen. Dank u voorzitter."

De heer KEMP (VVD):

"Voorzitter, een bijzonder jaar ligt achter ons en het is nog niet eens ten einde. Voor u als voorzitter het eerste vol jaar als burgemeester, een tweede begroting en een inwerkperiode die niet geheel samenviel met wat we eigenlijk gepland hadden. Naast dat we moeilijke tijden hebben door corona, met overlijden, ernstige ziekteverschijnselen en meer, emotioneel verdriet en verlies, hebben we, als het over onze begroting gaat een best probleem. Willen we iets zeggen over de toekomst, zullen we ook terug moeten kijken en de gevolgen kunnen overzien. Het afgelopen jaar heeft het kabinet, om grote extra kosten als gevolg van corona af te dekken, snel ingegrepen door compensaties in het verschiet te stellen. Ook heeft u als college in een vroeg stadium, mede naar aanleiding van schriftelijke vragen van de VVD, besloten met name lokale ondernemers en zzp'ers te ondersteunen waar nodig met uitstel van gemeentelijke belastingen, invorderingsplannen, enzovoort. Dank daarvoor. En toen wisten we nog niet eens hoe lang die pandemie zou duren.

Het afgelopen jaar, en zeker de coronaperikelen, hebben ons geleerd dat duidelijkheid, principes, helderheid, vrijheid en verantwoordelijkheid regelmatig als vloeibaar en flexibel waren te benoemen. In Nederland maar ook in de gemeente Oldebroek komt dit voor. Ook het hebben van een voorbeeldfunctie is tegenwoordig aan devaluatie onderhevig. Op nationaal niveau hebben we daar enkele voorbeelden van gezien, maar ook lokaal worden de randen nog wel eens opgezocht. Dan denken we aan winkels, bedrijven en werkplaatsen. Een advies, een dringend advies zelfs, hoeft je blijkbaar niet op te volgen als het niet verboden is. En velen doen dan dus wat hen het beste uitkomt. Soms lijkt het wel of we 17 miljoen specialisten hebben die zelf het beleid willen bepalen en daar dan naar handelen, maar als het nadelig uitpakt, ligt de verantwoordelijkheid blijkbaar ergens anders. Laat het helder zijn, de VVD zal trachten zich niet mee te laten slepen hierdoor.

Dan naar de begroting. Het afgelopen jaar kenmerkte zich nogal door wat incidenten. Geweld en overlast zette de gemeente meerdere keren op de kaart, waarbij zelfs de nationale media ons wisten te vinden. Daar zijn wij niet blij mee. Met name de jeugd was hier vaak bij betrokken. En ja, de verantwoordelijkheid ligt in eerste instantie daar en bij de ouders. Maar ook daar speelt een voorbeeldfunctie een grote rol. Uw inzet om deze overlast te beteugelen en middelen hiervoor in te zetten, ondersteunen wij. Ook aan de al jaren durende overlast aan het Meidoornplein moet een keer een einde komen. Vele partijen voor mij hebben dat ook al aangegeven. Aan de andere kant vragen wij u aandacht te hebben voor die jeugd die ondersteuning nodig heeft, die zij blijkbaar van thuis niet meekrijgen. Dan denken we aan begeleiding en onderwijs. Voor het grote aantal vroegtijdse schoolverlaters zonder kwalificatie moet zeker extra aandacht zijn en dat aantal móet omlaag.

Een ander aandachtspunt is het aantal inbraken bij bedrijven. Wij vragen u uw contacten met de ondernemersorganisaties in te zetten om efficiënte beveiligingsmaatregelen mogelijk te maken. Optreden van de politie bij inbraak doet ondernemers regelmatig de wenkbrauwen fronsen, en draagt niet bij aan het veiligheidsgevoel. Begrip van beide kanten kan dan zinvol zijn. De VVD denkt dan ook bijvoorbeeld aan een voorlichtingsbijeenkomst van politie aan ondernemers, omdat de do's en don'ts niet altijd helder zijn. Preventie en bekendheid heeft een sleutelrol. Een signaal dat aangifte doen toch niets oplevert en alleen maar tijd kost, gaat ten koste van het veiligheidsgevoel bij inwoners en ondernemers, en baart ons grote zorgen. Wij rekenen op u.

Over de politie gesproken. Afgelopen periode is de druk op de politie, met name de handhavingstaken enorm toegenomen en heeft het kabinet besloten een eenmalige toelage van € 300 uit te keren. Diezelfde druk ligt er ook bij onze BOA's zeer zeker, en de VVD hoopt dat het college ruimte zal vinden om het kabinet in dit voorbeeld te volgen.

Dan het beleid van de ruimtelijke ontwikkeling. Al jaren hebben het college en de raad het lastig met regels in het ruimtelijk domein. Wij doelen vooral op plannen en initiatieven om woningbouw mogelijk te maken en gelijktijdig oude, of functieverliezende, niet toekomstbestendige gebouwen te slopen. In het verleden waren er al nationale regels, zoals rood/voor rood, en hebben wij zelf een VAB-beleid vastgesteld. De raad heeft destijds nog een amendement gemaakt om heldere beschrijvingen van gebouwen te verduidelijken en een sloopeis gebonden aan vierkante meters in ruil voor woningen. Alles ten behoeve van de helderheid. En toch wordt de raad afgelopen tijd regelmatig geconfronteerd met collegevoorstellen waar de helderheid ver te zoeken is, sloop al in gang of afgerond, toezeggingen dan wel verwachtingen van het college naar initiatiefnemers, afwijkingen van staand beleid, niet ter zake doende salderingen van verwijderde asbestdaken, enzovoort. Soms gerechtvaardigd onder de naam 'maatwerk'. Wij, de VVD, noemen dat gelegenheidsbeleid. De VVD heeft u hier al eerder op gewezen en verzoekt u vanaf heden uw voorstellen in lijn met het beleid te presenteren, dan wel met een beleidswijzigingsvoorstel te komen. Hoe dan ook, de burger moet helderheid hebben, hij moet het kunnen begrijpen.

Dan de samenwerking waar de VVD al jaren voorstander en voorvechter van is: de regio Zwolle. Zaken als economie, bereikbaarheid, werkgelegenheid en leefbaarheid worden breed gedragen en daarvan plukken we nu ook de vruchten. De Regiodeal is daar een exponent van. Met de regio Zwolle gaan we met het grootste investeringsprogramma ooit in deze regio aan de slag. Het gaat over economische groei en persoonlijke ontplooiing en alles wat daaronder valt. Een bedrag van € 22,5 miljoen ligt op tafel vanuit het Rijk en de deelnemende gemeenten en ondernemers vergroten dit bedrag nog eens. Wij denken dat deze samenwerking echt een boost voor de ontwikkelingen in Oldebroek zal betekenen. Netwerken en bijblijven is ontzettend belangrijk, en we hopen dat investeren in een platform als bijvoorbeeld het lidmaatschap van PEC Zwolle hier een bijdrage aan kan blijven geven. Over de ongelukkige samenwerking binnen NEO met betrekking tot diftar zal de VVD het vanavond maar niet hebben.

Ook Recreatie en Toerisme komt steeds hoger op de agenda. Met name herkenbaarheid als gemeente is nog een uitdaging, natuurlijk ook al omdat we geen VVV hebben. Met grote regelmaat vragen inwoners maar ook met name recreatieondernemers ons waar zij een Oldebroeker vlag in diverse formaten kunnen aanschaffen. Samenwerken met ondernemers met flyers, promomateriaal enzovoort, is voor wat betreft de VVD een kansrijke optie. Wij hopen dat u hier op korte termijn iets mee kan doen.

En dan zijn we bij het alsmaar uitdijende dossier van het sociaal domein. Jaar op jaar groeit de financiële behoefte om het maar 'goed te doen'. Een discussie afgelopen maand, wat is "Goed is goed genoeg", bleek voor veel partijen nog heel erg moeilijk en heeft tot weinig concrete bezuinigingsknoppendraaij geleid. De VVD heeft u de laatste vergadering verzocht te zoeken in de hoek van hulpmiddelen en huishoudelijke hulp, maar in den lande heeft dit al tot diverse rechtszaken geleid. Zelfs een poging van ons tot resultaatgerichte financiering strandt op dit moment om dezelfde reden. Maar we blijven het zeggen, het is een frustratie dat, ook velen in Oldebroek, een huishoudelijke hulp die al jaren in gebruik was, gewoon opzij schuift en gebruik wordt gemaakt van de Wmo en het wettelijke abonnementstarief. Huishoudelijke hulp voor € 19,- per maand. Goed is goed genoeg? Wat ons betreft is een moreel appel

op zijn plaats. Wij roepen ook de andere fracties op om specifiek in het komende jaar, gericht op de komende Tweede Kamerverkiezingen, hier landelijk aandacht voor te hebben.

Dan het klimaatbeleid. We hebben al een routekaart vastgesteld in 2017. Klimaatdoelstelling: neutraal 2050. De tijd gaat snel en ook de technische ontwikkelingen staan niet stil. Maar de energiebehoefte blijft stijgen, dus de modellen van drie jaar terug moeten we bijstellen. Daarom ziet de VVD aankomen dat wij de opgaven gewoon niet gaan redden met alleen maar windenergie en zonnepanelen. Dat is dan ook de reden dat de VVD de discussie over andere bronnen, met name kernenergiegebruik, zeker niet uit de weg gaat. Wij hopen hiermee tevens te voorkomen dat ons mooie buitengebied en polderlandschap straks een veld van zonnepanelen en windmolens wordt.

Wat ook voor de nabije toekomst een uitdaging wordt, en dat is ook al vaker genoemd, is de benodigde woningbouw. Benodigd ja, want willen wij de kernen en daarmee de gemeente nog leefbaar houden, moet er ruimte blijven voor verjonging van onze bevolking. Meer huizen dus voor gezinnen, aangezien de oudere generatie nog geen plek vrijmaakt doordat ze langer thuis blijven wonen, met of zonder hulp. Willen we niet vergrijzen, is er gewoon geen andere optie. Na Oldebroek West vragen we het college dus actief nieuwe plannen te maken.

Als laatste. We kunnen nog vier A4-tjes vol praten, maar dat doen we niet. Wel willen we nog even de vinger leggen op onze financiële situatie. De laatste jaren boert Oldebroek steenhard achteruit in onze reserves. De jaarrekening van 2018 kende nog een weerstandscapaciteit van € 21,5 mln., bij een begroot risico van € 6 mln. Bij het opstellen van de begroting van 2020 was dit al gezakt naar € 16,4 mln. bij een begroot risico van € 5,6. En bij deze begroting vanavond gaan we uit van een weerstandscapaciteit van nog geen € 9,5 mln. bij een begroot risico van € 7,2. Het zijn cijfers die duizelen, maar dat betekent eigenlijk dat onze reserves heel hard dichtbij komen. Het wordt heel weinig. De weerstandsratio is zoals de provincie zegt nog voldoende, maar dan wel doorgetrokken naar 2024. Maar dat is alleen als we stil blijven staan. Dus een waarschuwing van de VVD naar college en fracties: wees voorzichtig met alles wat u gaat beloven en verwachtingen wekken naar 2021 en verder.

Voorzitter, het afgelopen jaar was best pittig voor u, als college maar ook voor de medewerkers. Veel komt op ons bord. De corona, vanuit Den Haag, en alles wat er dan juist niet komt zoals de financiën. Ook dat levert veel extra werk op. De VVD dankt het college en de medewerkers voor alle inzet in het afgelopen jaar en wij rekenen op u in de komende periode. Dank u wel."

De VOORZITTER maakt alle partijen een compliment over de tijd die zij hebben gebruikt, de afgesproken tien minuten per persoon.

Wethouder ENGBERTS is als portefeuillehouder Financiën opnieuw blij met het resultaat dat er ligt. Een sluitende Begroting 2021 gebaseerd op het bestuursakkoord. In de twee volle jaren dat hij binnen Oldebroek werkzaam is geweest, heeft hij stevige ontwikkelingen waargenomen binnen de financiën van deze gemeente. In het voorjaar is er opnieuw richting de raad aangegeven dat er een gigantische klus ligt te wachten. Opnieuw worden tekorten verwacht, en deze zijn niet meer gedekt en kunnen niet meer gedekt worden uit de opgebouwde reserves. Het weerstandsvermogen staat onder druk, dat beseft het college terdege. Het college houdt daar ook rekening mee en zal de raad informeren wanneer er grote uitgaven te wachten staan vanwege zware beslissingen die het in een vroegtijdig stadium bij de raad zal neerleggen.

Bij de vorige begroting werd de opdracht uitgewerkt om voor verdien- en bespaarmogelijkheden keuzes te maken ten behoeve van een besparing oplopend tot € 2,5 mln. structureel. Dat was opnieuw nodig voor een Perspectievennota 2021, maar nu voor € 1 mln. De richtingen zijn door de raad in juli geaccordeerd. Dank daarvoor, want nu kon dit ook werkelijk uitgewerkt worden. De richting stond daarbij helder voor ogen en heeft het college ook werkelijk iets gebracht. Dat ligt nu voor ter besluitvorming. Een eerste reactie heeft de raad in de commissies gegeven met technische vragen. Nu zijn er de algemene beschouwingen over deze begroting. Het resultaat geeft slechts voor het jaar 2022 een tekort aan en is voor de andere jaren reëel sluitend. Dit is een hele prestatie op zich. Er komen namelijk steeds meer zaken naar de gemeente toe die van rijkswege uitgevoerd moeten worden - zoals zorg, jeugd, Omgevingswet - waar geen direct of onvoldoende geld tegenover staat. Er zijn aanvullingen nodig om de burgers te kunnen blijven bedienen. Dat vinden college en raad belangrijk.

Deze begroting laat zien dat het college geen extra lasten middels de OZB bij de burger heeft neergelegd. Met alle geleverde inspanningen door het ambtelijk apparaat en door de raad, met daarbij duidelijk de bereidheid om achterom en met een reële blik vooruit te kijken, is deze begroting neergezet. Hiervoor moet een stuk waardering uitgesproken worden richting het ambtelijk apparaat en het financieel team. De fracties hebben dit allemaal gedaan en daar is hij blij mee. Bij deze doet ook de wethouder dat. Dit is namelijk voor de raad duidelijk neergezet in een staat, die aangeeft waar het college de middelen niet meer of anders inzet en waar uitgaven teruggedrongen zijn, en let wel, in een Covid-19 periode waarin ook het ambtelijk apparaat veelal thuis moest werken en desondanks veel kwaliteiten heeft geleverd, niet alleen in deze begrotingsperikelen maar in alle dienstverlening. Dat kostte zeker inspanningen maar ook spanningen, thuis. Dit geldt de gehele ambtelijke organisatie. Samen zijn ze ervoor gegaan, dus nogmaals dank.

Het moet ook niet in de eerste plaats blijven gaan over materiële zaken, want die zijn eindig en laten toch een leeg gevoel achter. Het OvM-principe gaat meer uit van sociale kracht en verbanden in de samenleving, maar deze moeten ook weer een voedingsbodem hebben en daarin geeft bijvoorbeeld het (bijbel)boek Spreuken een schat aan wijsheden. Laat die voor college en raad een bron van inspiratie zijn, misschien juist in deze coronaperiode waarin erg veel op de mensen afkomt aan onzekerheden, niet alleen op financieel gebied. Want men weet dat er binnen gemeente Oldebroek en daaromheen diverse personen getroffen zijn door zeer uiteenlopende gevolgen van deze ziekte; burgers, ambtenaren en bestuurders. Daarin wenst het college hen en hun naasten zeer veel sterkte en ondersteuning toe. Ook als gemeente probeert men daar waar mogelijk met aandacht of financieel, zoals bedrijven en instellingen, en met specifieke hulp te ondersteunen.

Het college denkt met de voorliggende begroting de raad een gedegen stuk te hebben aangeboden en wil zich met de raad de komende jaren inzetten voor gemeente Oldebroek en haar inwoners. De komende bestuursrapportage neemt de Covid-gelden mee, maar ook een duidelijke monitoring van de bezuinigingen die zijn ingezet voor 2020 en 2021. Het college probeert de raad steeds tijdig en adequaat mee te nemen.

Ingaand op de gestelde vragen. Allereerst de woningbouw. Uiteraard vindt het college het ook noodzakelijk om de opiniërende nota van de ChristenUnie te bespreken met de raad. Er is binnenkort een raadsbespreking over de opzet van het woonprogramma en daarin zullen deze zaken landen. Daar zal ook uiteengezet worden hoe het college de raad wil meenemen en deze discussie wil aangaan.

Gevraagd is wat er binnen afzienbare tijd in gang kan worden gezet. De raad is een aantal keren meegenomen, dat de extra projectgelden hierop ingezet zijn om voortgang te maken. Er is geen volgorde aan te geven in projecten. Het gaat er juist om wat de meeste kansen biedt en daarop de meeste inzet te plegen.

Met betrekking tot de visie op het buitengebied wordt gevraagd om deze gezamenlijk met de raad in te zetten. Er komt een plan van aanpak voor het opzetten van deze visie naar de raad. Daarbij wordt gekeken op welke terreinen er participatie moet plaatsvinden. Ook wordt daarin aangegeven hoe de gegevens uit het veld worden opgehaald om met het veld in gesprek te gaan, maar ook met de raad om de juiste richtingen uit te zetten.

Naar het CDA; de outputindicatoren. Het is zeker waar dat er een toezegging was van het college vorig jaar. De raad heeft echter kunnen lezen dat er vanwege de Covid-periode geen mogelijkheden geweest zijn maar dat het college de raad graag wil meenemen in de vraag welke dat dan zijn en hoe deze in te vullen, opdat de juiste effecten weergegeven kunnen worden die ook voor de raad van belang zijn. Dus opnieuw de toezegging dat de raad daarin wordt meegenomen.

Gevraagd is of er een overzicht komt van taakstellende bezuinigingen. In de bestuursrapportage zal het college de raad meenemen in de monitoring daarover, die ook aangeeft op welke punten er effecten wel of niet behaald zijn en hoe daarmee om te gaan.

Dan de vraag over het takenpakket van de gemeente, dat zich steeds maar uitbreidt. Deze vraag zal het college intern wegzetten om te kijken hoe de raad op de simpelste manier een overzicht kan worden gegeven van welke taken dat precies betreffen.

Richting SGP; dorpscontactambtenaar. Het college heeft de vragen die uit de agrarische sector komen laten beantwoorden door de ambtenaren die over het buitengebied gaan ten aanzien van

vergunningen. De EZ-accounthouder gaat in op specifieke vragen ten aanzien van bedrijfsvoering. De raad zal worden meegenomen in de voorbereiding van de visie platteland of daaraan een andere invulling gegeven zou moeten worden, hoe dan en hoe stakeholders meegenomen worden en zij met hun vragen terecht kunnen op het juiste punt.

Wethouder VOS heeft complimenten gehoord voor het Sociaal Team en het CJG. Deze geeft ze heel graag door, want juist in deze Covid-periode is hun werk niet belangrijker dan van een ander, maar voor inwoners vaak meer zichtbaar.

Naar het CDA; preventie. Hierover is eerder gesproken en het CDA vindt de wethouder aan hun kant. Binnenkort krijgt de raad de preventienota. Zij denkt dat dat een mooi moment is om daar nog een keer met elkaar op in te zoomen: doet het college genoeg of is daar nog een boost voor nodig. Ze vindt het mooi om te horen dat zowel het CDA als de ChristenUnie aangaf de hulp te willen blijven bieden die nodig is. Het college kijkt wat het kan doen.

Gevraagd is of het mogelijk is Goed Bezig in te zetten voor meer bewegingsonderwijs. Oldebroek heeft een regeling die in het land als voortvarend wordt gezien. Deze regeling wordt geëvalueerd met elkaar, want het is nu fifty-fifty, en wat kan er mogelijk dan nog verder.

In aanvulling op hetgeen wethouder Engberts zei richting de SGP over het buitengebied. In de commissie is gesproken of er een dorpscontactambtenaar is voor het buitengebied. In principe is deze er, maar de Oldebroeker agrariërs zijn ondernemers pur sang, dus de bedrijvencontactfunctionaris is ook voor hen een belangrijk aanspreekpunt. Daarin kan hen worden gewezen op een aantal organisaties. Ze hoorde de VVD de samenwerking met de regio Zwolle noemen. Ook daar zit veel kennis en knowhow voor de agrariërs van Oldebroek, bijvoorbeeld ondernemers die ondernemers helpen op dit moment met de coronabrigade, opgezet door de regio Zwolle, de Kennispoort daar. Als het echt nodig is, kan het college altijd kijken of er extra kennisexpertise nodig is voor het een of ander. Dan doet het college dat net als op andere vlakken en kan het dat inhuren, weliswaar tijdelijk omdat het college natuurlijk ook naar het personeelsbudget kijkt.

De SGP noemde dat er meer jongeren hulp kregen in Oldebroek de laatste tijd. Gelukkig kan zij zeggen dat het minder jongeren zijn. Het budget neemt ook af, maar blijft nog steeds een zorgpunt.

Regelmatig is vanavond het middelengebruik genoemd. Zij trekt hierin nauw op met de burgemeester. De burgemeester zal de raad hierover straks verder informeren. Zij denkt dat hierin mooie stappen worden gemaakt.

Naar ABO; het in stand houden maatschappelijke organisaties. Daar doet het college inderdaad alles aan. In de commissie heeft zij aangegeven dat het college binnenkort met een aanvullende subsidieregeling voor hen zal komen, om hen in deze coronaperiode extra te ondersteunen.

Het maatschappelijk werk gaat naar het Sociaal Team. Inderdaad komen er dan een paar ambtenaren bij. Kan de raad de besparing zien? Dat kan, ware het niet dat er nieuwe vragen op de gemeente afkomen waarvoor geen budget meekomt. 'Geen nieuwe wet zonder passend budget' is naar haar mening het credo dat men zich moet voorhouden en ook de VNG steeds meer uitdraagt. Bijvoorbeeld, de nieuwe wet Schulddienstverlening komt naar de gemeente, heeft men uit te voeren vanaf 1 januari, helaas zonder budget. Het college schat in dat dit ongeveer 10 uur in de week gaat kosten voor de inwoners en pas over vier jaar budgetneutraal is zoals het Rijk dit nu voorstelt. Graag ziet zij alle aandacht van de fracties richting hun fracties of partijen in Den Haag, zodat college en raad samen optrekken. Zij zal er zeker mee doorgaan vanuit haar portefeuille en zij weet dat de collega's dat ook doen.

Wethouder BERGKAMP antwoordt de ChristenUnie dat de communicatie rond diftar echt op nummer één staat. Hij heeft zojuist snel een lijstje gemaakt en komt in de afgelopen weken al snel aan tien acties die het college in de communicatie heeft uitgezet. Een greep uit de verschillende acties: het college is begonnen elke week in Huis-aan-huis een artikel te plaatsen rondom diftar. Komende week komt er een special voor de Duurzaamheidskrant; daarin wordt ook weer aandacht besteed aan diftar. Er is een oproep gedaan voor een klankbordgroep voor bewoners om mee te doen en daarop is al een aantal positieve reacties gekomen. Het college gebruikt de social media heel actief. De lokale omroep zendt regelmatig thema's uit rondom afval, afvalscheiding en de vragen die daarover leven; daar is hij blij mee. Daarnaast zijn er twee afvalcoaches aangesteld en die worden inmiddels ook al benaderd.

Er zijn vragen gesteld over het flankerend beleid. Daarbij gaat het met name over de milieustraat. Het college heeft de raad vanmiddag nog een raadsinformatiebrief gestuurd naar aanleiding van het feit dat men in Elburg de tariefstelling een jaar doorschuift. Het college kiest er nadrukkelijk voor om dat niet te doen. Als het gaat om het bewonersbelang, een vraag van een van de fracties, dan is het juist het doorvoeren van het systeem diftar. Dat stelt bewoners namelijk in staat met hulp en advies om door een goede afvalscheiding minder restafval aan te bieden, minder keren de grijze container aan de weg te zetten. Daar zit nadrukkelijk een besparingsmogelijkheid in. Dat gaat inderdaad niet vanzelf, maar het kan wel. Het nadeel van het niet doorvoeren van diftar per 1 januari is dat de bewoners die keuze niet wordt gegeven. In Elburg is de consequentie dat het tarief fors stijgt zonder dat men daarop als bewoner invloed kan hebben. Die keuzemogelijkheid biedt gemeente Oldebroek haar bewoners wel.

Voor het milieustation in Elburg is de planning dat het in september volgend jaar open is. Het college heeft nadrukkelijk afgesproken, en die afspraken worden ook gecommuniceerd, dat vanaf 1 januari de bewoners wel al in de nieuwe systematiek, en dat betekent ook financieel aantrekkelijk, gebruik kunnen maken van de locatie van Van Werven. De bewoners van Oldebroek ondervinden dus geen direct nadeel van het later opleveren van het milieustation.

Dan is gevraagd wat het college communiceert over de kilo's restafval boven de 200. Dat is wat in de grijze bak zit; Omrin haalt daar zelf door haar afvalscheidingsysteem ongeveer 60 kilo uit. Vandaar dat Oldebroek in feite op ongeveer 160 kilo zit in plaats van 220. In de communicatie blijft het college echter steeds benadrukken: niet meer dan 200 kilo in de grijze container. Hoe meer bewoners hun afval scheiden, hoe minder er in de grijze container zit en hoe minder zij die grijze container hoeven aan te bieden en hoe meer sturing zij geven aan de uiteindelijke prijs die zij moeten betalen.

Op een vraag bij interruptie van de heer Ruitenbergh (ChristenUnie) antwoordt de wethouder dat het college regelmatig laat zien dat meer dan 60% van hetgeen in de grijze container zit daar niet in thuis hoort. Door dat constant te laten zien, stimuleert het college het afval scheiden en laat het zien dat het haalbaar is om uiteindelijk naar minder restafval te gaan.

De heer Spijkerboer (CDA) merkt bij interruptie op dat het goed is dat het college heel veel communiceert, maar het probleem is dat heel veel mensen die publicaties niet lezen. Hij stelt voor om het in de brievenbus te laten belanden. Daarnaast heeft men als gemeente jarenlang de burgers verteld dat er nascheiding plaatsvindt. Nu moeten ze het zelf gaan scheiden, maar mensen hebben geen idee waar ze met dat afval naartoe kunnen.

De wethouder antwoordt dat de pilot 100-100-100 er niet voor niets is geweest. De deelnemers hebben nadrukkelijk laten zien dat het wél kan en dat waren niet alleen maar een gezinshuishoudens. In de komende weken gaat het college deze groep, en een aantal andere inwoners als klankbordgroep, aan het woord laten. Het college gaat door met het helpen en informeren van bewoners wat men eraan kan doen. Ook de afvalcoaches zijn aanspreekbaar om daarin mee te helpen. Daarnaast zal het college zeker overwegen om nog voor 1 januari apart een stuk informatie te laten bezorgen, om aan te geven wat er wel en niet in de containers moet en waar men het afval kwijt kan.

Dan over de RES. De wethouder deelt de wens van de raad om te pleiten voor uitstel. Hij is zo vrij geweest om daar al een oproep voor te doen gisteren in het gesprek met de gedeputeerde. De zes voorzitters van de zes RES-regio's waren bij elkaar in een sessie. In de afsluitende sessie mocht elke voorzitter één specifieke oproep doen. Zijn oproep was om te pleiten voor uitstel van de inleverdatum van de RES 1.0, zodat men meer tijd krijgt om echt met bewoners in gesprek te gaan. Aan de andere kant heeft hij nog niet veel steun ervaren voor die oproep. Men moet dus opletten dat men bij blijft met alle beperkingen van dien. Vorige week en deze week waren er zes dorpsgesprekken gepland en die moesten helaas worden geannuleerd. Wel heeft het college alle bewoners die zich ingeschreven hadden, een-op-een gebeld om hen te bevragen over hun ideeën, gedachten en wensen. Die inventariseert het college. Er is ook een website waarop mensen worden gevraagd te reageren op wat het college noemt de drie denkrichtingen. De komende weken gaat het college de mensen vragen om op die website te reageren, juist om parallel toch een reactie te krijgen op: Stel, dat het pleidooi om later de RES 1.0 te mogen inleveren niet gehonoreerd wordt, dan moet men wel iets hebben in Oldebroek. Want als daar niet mee doorgegaan wordt, loopt men het risico dat er modellen uitkomen die heel ver afstaan van datgene wat Oldebroek wel of juist niet wil. Hij pleit dan ook nadrukkelijk voor een parallel traject. Hij steunt van harte de oproep voor uitstel en blijft dat bepleiten. De wethouder zit als voorzitter van de regio ook op provinciaal en landelijk niveau, dus daar zal hij dat zeker herhalen.

Laat men echter in de tussentijd met de middelen die men heeft wel doorgaan met het ophalen van opmerkingen en suggesties.

Naar het CDA; de doelstelling van 50% zonnepanelen. Dat is een ambitie. Door die ambitie regelmatig te publiceren en daar aandacht voor te vragen, wordt meegeholpen om daarin stappen te zetten. De Duurzaamheidskrant geeft daar ook weer informatie over. Hij verwacht dat er binnenkort een regeling gaat komen voor het vervangen van asbestdaken. Die regeling is bij uitstek geschikt om te combineren met het neerleggen van zonnepanelen op de daken. Deze gemeente kent een lening voor bewoners bij woningaanpassing. Als de liquiditeitspositie van mensen wat lastig is, kunnen zij via die lening zonnepanelen aanschaffen en door het lagere energiegebruik in staat zijn die lening vervolgens af te lossen. Die ambitie blijft het college volhouden.

Gevraagd is naar de visie op cultuur. Na de evaluatie van Muziek in de klas wordt er gewerkt aan de cultuurvisie. De toezegging is dat deze visie de tweede helft van volgend jaar ter bespreking wordt aangeboden aan de raad.

Richting VVD; Recreatie en Toerisme. Het gaat om de visie maar zeker ook om de uitvoeringsagenda. Zodra de uitvoeringsagenda er is, gaan raad en college daarover met elkaar in gesprek. Hij is ervan overtuigd dat daar mooie voorstellen uit voortkomen.

Burgemeester HASELOOP vindt dat als het gaat over veiligheid en preventie, middelengebruik, plan van aanpak, het college moet gaan aanpakken in plaats van eerst plannen gaan maken. Dus is zij samen met wethouder Vos een soort taskforce samen met de politie en het jongerenwerk aangegaan om echt heel concreet bepaalde dingen te doen. Dat is op het gebied van het in beeld krijgen van de groep en tegelijkertijd een top 5 à 7 van jongeren die wellicht de bijzondere aandacht verdienen en met die bijzondere aandacht misschien niet blij zijn. Dat komt naar de raad toe. Daarnaast is het college bezig om instrumenten te verzamelen die kunnen worden toegevoegd aan de APV. Dat leent het college nadrukkelijk bij grote steden die met dit soort problematiek bezig zijn, zodat er ook bestuurlijk veel meer maatregelen kunnen worden genomen om bepaald gedrag af te dwingen. Zij denkt dan bijvoorbeeld aan gebiedsverboden. Tegelijkertijd heeft het college contact met Zwolle om ook daar te kijken hoe men de overloop ziet van Zwolle naar hier en terug. Er is hiervoor dus volop aandacht en activiteit.

Daarnaast heeft het college een brief gestuurd aan staatssecretaris Blokhuis om designerdrugs op de lijst van verboden middelen te krijgen. Bovendien had het college tot twee keer toe een avond gepland rondom het Meidoornplein om in gesprek te gaan met aanwonenden en gebruikers. Dat lukt telkens niet. Er wordt een derde poging gedaan en dit wordt dan maar geen fysieke avond maar een digitale, eind november, om dan in gesprek te gaan met inwoners om te horen wat hun ideeën en plannen zijn. Daarvoor wordt ook de raad uitgenodigd om als toehoorder bij te zijn. Uiteraard gaat het college ook voor preventie, dus is er contact met het CJG, met al die partijen die men maar wil om kennis te kunnen uitwisselen maar ook heel gericht op casusniveau te kijken. Het college probeert of dit een werkbaar middel is om zo vaker in contact te komen met de inwoners. Het college hoopt voor het eind van het jaar een tool aan te schaffen, waardoor op uiteenlopende manieren ICT kan worden ingezet.

Op de vraag bij interruptie van de ChristenUnie of hier een plan van aanpak onderligt zoals in de commissie is aangegeven, antwoordt de burgemeester dat er een groepsscan is en een logisch vervolg daarop. In die zin liggen er plannen. Het college doet wat het kan en als het wijzigingen heeft op bestaand beleid of als er zaken zijn waaruit nieuw beleid komt, dan komt het college naar de raad. Als het college straks het convenant met de verschillende partijen ondertekent of gaat ondertekenen, dan neemt het de raad mee met de informatie. Het college wil nu gewoon doorpakken, met aan de ene kant de instrumenten die het al heeft en aan de andere kant door nieuwe instrumenten toe te voegen. Gaandeweg zal men merken dat dingen werken of misschien niet werken, dan past het college haar werkwijze aan.

Als het gaat om de samenwerking: jammer dat het college van het CDA een onvoldoende krijgt. Bij het rapport van de verkenner heeft het college gezegd dit rapport voorrang te geven boven hetgeen waarmee het college tot dan toe bezig was, het NEO-verhaal. Wel heeft het college aangegeven de resultaten van het NEO-onderzoek heel duidelijk mee te nemen in de samenwerking Kop van de Veluwe. Nunspeet heeft aangegeven dat het ze te snel gaat, dat het een beetje te vroeg is en dat ze niet mee kunnen. Het college heeft aangegeven daar respect voor te hebben, maar elkaar wel goed op de hoogte te houden, zodat zij later kunnen aanhaken. Op dit moment loopt er een onderzoek naar ICT en daar

doet Nunspeet aan mee. Verder is er inmiddels een investeringsagenda opgesteld voor de Kop van de Veluwe in de regio Zwolle, is men op het gebied van afval met elkaar bezig en met te kijken hoe men kan komen tot een wellicht meer gezamenlijke uitvoering in de belastingen. Er gebeurt dus wel degelijk iets. Jammer is ook hier weer de invloed van Covid-19 op de mogelijkheden om raads- en Statenleden hierbij te betrekken. Het is namelijk nadrukkelijk de bedoeling om een gezamenlijke bijeenkomst te houden. Dat zijn nog niet heel concrete uitvoeringsplannen, maar er zijn wel degelijk stappen gemaakt. Daar is zij trots op gezien de situatie waarin men verkeert.

De gedachte van de VVD over een bijeenkomst van de politie met bedrijven met betrekking tot inbraken, is interessant en gaat zij zeker voorstellen aan de politie. Op het voorstel voor een eenmalige uitkering voor de toezichthouders antwoordt zij dat alle medewerkers onder lastige omstandigheden keihard hebben gewerkt, op allerlei producten. Om daar een paar uit te halen en te zeggen: jullie zijn nog beter dan de rest, dat is lastig. Zij hoort graag in tweede termijn of de raad denkt voor iedereen € 300,- te kunnen vrijmaken, of dat de raad de welgemeende en oprechte waardering voor al het werk dat deze mensen in deze moeilijke tijd doen op een andere manier kenbaar wil maken.

Tweede termijn

De heer RUITENBERG (ChristenUnie) dankt het college voor de beantwoording van de vragen en een toezegging van wethouder Engberts om over de woonvisie goed met elkaar in gesprek te gaan. De opiniërende nota van de ChristenUnie is slechts bedoeld om aan de voorkant andere fracties ideeën mee te geven en voor te bereiden op die discussie. Hij begrijpt de opstelling van de SGP niet goed, die dat volgens hem als bedreigend ziet of zegt dat het in het presidium moet worden besproken of dat kan of moet. In al de jaren dat hij in de raad zit, heeft hij niet veel meegemaakt dat men elkaar met opiniërende nota's om de oren slaat. Dus dat dit nu gemeengoed zal worden, daar is hij niet bang voor. Van het CDA hoorde hij dat men er graag aan mee doet. Hij hoopt dat andere partijen dat ook doen. De heer EVINK (SGP) zegt bij interruptie dat de raad dit inderdaad nog niet eerder heeft gezien, vandaar misschien de koudwatervrees in deze. De uitleg van de SGP is of dan voor elk idee of programma dat voorligt een opiniërend stuk moet worden geschreven. Naar zijn mening is dat ook op een andere wijze met elkaar goed te doen.

De heer RUITENBERG (ChristenUnie) is blij dat de SGP inziet dat het helemaal niet bedreigend hoeft te zijn. Hij vervolgt zijn betoog met de communicatie rond diftar. Graag sluit hij aan bij het voorstel van het CDA om een soort flyer huis aan huis te verspreiden. Het is goed om daarin de kostenkant mee te nemen. Als er nu niets wordt gedaan, gaat het echt duurder worden. De belasting die Oldebroek krijgt van het Rijk als de 100 kilogram niet wordt gehaald, wordt alleen maar hoger. En de kosten rijzen in Oldebroek nu al de pan uit. Die kunnen alleen maar naar beneden als er minder afval wordt aangeboden. Blij is hij met de manier waarop het college het probleem op het Meidoornplein wil aanpakken. Burgemeester HASELOOP vertelt bij interruptie zojuist een bericht te hebben binnengekregen van het ministerie dat er wordt gewerkt aan wetgeving voor designerdrugs. Daarnaast geeft zij aan dat het niet zeker is dat staatssecretaris Blokhuis nog voor de verkiezingen naar Oldebroek komt. Dit vanwege corona. Het college doet echter haar best om er zoveel mogelijk urgentie op te krijgen.

De heer RUITENBERG (ChristenUnie) laat weten dat als de ChristenUnie nog iets kan doen om de heer Blokhuis naar Oldebroek te krijgen, de fractie dat zeker niet zal laten. Hij is blij met de toezegging om de bestuurlijke maatregelen aan te scherpen. Wat de ChristenUnie betreft: maximaal inzetten. Dan een reactie op de beantwoording van het college inzake de RES. Als het gaat om tweesporenbeleid wil hij meegeven dat een participatie waarin met een enkele burger uit de gemeente contact wordt gezocht, wat dan straks de onderlegger moet zijn voor de besluiten die de raad moet nemen, voor de ChristenUnie niet acceptabel is. Er zal hoe dan ook een brede participatie moeten plaatsvinden, of uitstel. Dat is voor de ChristenUnie op dit moment de insteek.

Naar het CDA; ook Oldebroek uitstel van invoering diftar. Voor de ChristenUnie is het absoluut van belang om de kilogrammen afval naar beneden te krijgen, anders gaan de tarieven echt de pan uit rijzen. Hoeveel er dan moet worden betaald voor de lediging, die discussie moet in december worden gevoerd bij de vaststelling van de tarieven.

Richting SGP; contactambtenaar buitengebied. In de commissie is al genoemd dat elke inwoner, waar hij ook woont, zijn eigen dorpscontactambtenaar heeft. Voor de reguliere, normale vragen kan men als burger prima bij die dorpscontactambtenaar terecht. Bij specifieke vragen geldt voor elke inwoner dat de dorpscontactambtenaar de burger heel snel zal doorverwijzen naar een deskundige op het gemeentehuis. Hij ziet niet dat er specifiek voor deze groep een speciale ambtenaar moet worden ingezet. Hij zou graag horen van de SGP wat er nu niet goed gaat in hun beleving en met een dergelijke ambtenaar wel voor elkaar zou komen.

Dan is door de SGP opgemerkt dat deze raad willekeurig omgaat met initiatieven. Hij vindt het eigenlijk een aantijging; dat de SGP zegt dat deze raad niet integer is. Hij hoopt dat de SGP dit straks kan ontkrachten. Als de SGP bedoelt te zeggen dat deze raad keuzes maakt die men als SGP niet gemaakt zou hebben, dan kan hij dat billijken. Maar als wordt gezegd dat deze raad willekeurig omgaat met initiatieven, dan vraagt dat wel om uitleg. Als het gaat om dossiers in het functieveranderingsbeleid, en de SGP wellicht doelt op een expliciet geval waarover de raad een besluit heeft genomen, dan wijst hij erop dat de fractie bij de behandeling van dat beleid, als de SGP tenminste de ChristenUnie-fractie ook aanspreekt, bij de keuze die is gemaakt ook uitleg heeft gegeven waarom de fractie dat besluit neemt. Bovendien wijst hij erop dat deze raad is aangesteld om beleid te maken en beleid te toetsen. Als de keuze van het college onderdeel is van het beleid, dan ondervindt het college geen enkel probleem met de ChristenUnie. Wijkt het af van het vastgestelde beleid, dan is de fractie daar kritisch op en volgens hem is dat de taak van volksvertegenwoordiger. Is in voorkomende gevallen dat beleid niet toereikend, dan verwacht hij van het college dat het naar de raad komt met voorstellen om dat beleid aan te passen en kan men er gezamenlijk over praten. Op die manier wil de ChristenUnie met de raad politiek bedrijven en niet elkaar beschuldigen van dingen die er volgens hem niet zijn.

Over situationeel grondbeleid geeft hij richting SGP aan dat dat niet nieuw is. Het is het huidige beleid. De ChristenUnie pleit er min of meer voor om wat actiever grondbeleid te gaan toepassen.

Naar de VVD; klimaatbeleid. Volgens de VVD stijgt de energiebehoefte nog jaarlijks. Door de fractie is het nagezocht: de totale energiebehoefte in Nederland schommelt al jaren tussen 3000 en 3500 petajoules per jaar. De laatste jaren daalt deze zelfs iets. Hij is het wel eens met de VVD dat energiebesparing heel belangrijk is. Het is tweeledig: energiebesparing en middelen inzetten om de doelen te halen. De doelen halen betreft met name de CO₂-uitstoot te verminderen. Dan is het nodig dat er stappen worden gezet. VVD pleit dan voor kernenergie. Wat de ChristenUnie betreft mag er worden nagedacht over alle mogelijke manieren om aan de energiebehoefte te voldoen om de CO₂-uitstoot te beperken, maar dan moet er wel wat gebeuren. Om kernenergie maar te blijven roepen en dat voor zich uit te schuiven, is voor hem een manier om jaren niets te doen en er zullen nu stappen moeten worden gemaakt.

Dan de vraag van de burgemeester over de BOA's. Hij kan helemaal met de burgemeester meevoelen die zegt dat er heel veel meer ambtenaren in het gemeentehuis zijn die hard gewerkt hebben en die dat misschien ook verdienen. In deze tijden van begroting waar men al heel moeilijk rond komt, lijkt het de fractie geen verstandige keus, wat niet wil zeggen dat de waardering er niet is. Als er in het kerstpakket een kleine attentie bij kan, prima, maar incidenteel € 300 per ambtenaar, dat is volgens hem een voorstel dat te veel geld kost op dit moment.

Het viel de heer SPIJKERBOER (CDA) op in de eerste termijn dat de verschillende fracties het aardig met elkaar eens zijn. Hij schrok even toen wethouder Engberts zei bij de beantwoording van de vragen dat hij blij is met het resultaat. Dat was het CDA niet helemaal, omdat het weerstandsvermogen nogal zakt, oftewel de reserves nogal in elkaar gezakt zijn de laatste twee, drie jaar, waarvoor het CDA al gewaarschuwd heeft. De wethouder zei wel aan het eind dat het college de raad zeer zorgvuldig zal meenemen bij grote uitgaven. Daar is hij blij mee. Het CDA wil niet zeggen dat alles op slot moet, maar wel: doe rustig aan en wek niet te veel verwachtingen.

De fractie vindt dat bepaalde bezuinigingen gehaald moeten worden. Het college zegt wel toe te zullen monitoren en de raad regelmatig op de hoogte te houden, maar vooral bij het personeelsplan en de inhuur die het CDA specifiek noemde, vindt hij dat het college die bezuinigingen echt moet halen. De fractie zou zeer teleurgesteld zijn als dat niet zou gebeuren. Hij dankt het college voor het overzicht dat het toezegt over het personeel, maar hoopt wel dat de portefeuillehouder hem goed heeft begrepen. Het CDA wil niet zo'n overzicht als vorig jaar dat heel globaal was, maar heel specifiek inzoomend op wat Oldebroek aan fte's uitgeeft, waaraan, zodat de raad overzicht krijgt. Hij herhaalt zijn opmerking in

eerste termijn over bestemmingsplannen ontwikkelen. Hierover heeft hij het college niet gehoord maar die discussie komt nog.

Hij dankt het college voor de beantwoording inzake de combinatiefunctionaris en het bewegingsonderwijs. Het was de fractie niet helemaal duidelijk hoe het college aankijkt tegen dat extra geld voor de extra lessen bewegingsonderwijs. Graag wat duidelijkheid hierin.

Dan de RES. Het parallelle traject snapt hij enerzijds wel, maar anderzijds voelt hij mee met de ChristenUnie. Hij sluit zich helemaal aan bij alle anderen die zeggen dat er uitstel moet komen. Daarnaast wil hij benadrukken dat hij de heel verwarrende termen als denkrichtingen en scenario's gevaarlijk vindt. De wethouder zegt namelijk te denken in denkrichtingen, maar dat zien ze in de regio nog niet zo. Als de regio wel scenario's ziet, dan zou dat wel eens nadelig kunnen uitpakken voor de gemeente Oldebroek. Het CDA wil het buitengebied niet opofferen door meer zonne-energie op te wekken dan eigenlijk noodzakelijk is voor de gemeente Oldebroek. Daar is de fractie absoluut op tegen en hij hoopt dat de wethouder dat zeker meeneemt, mocht de verdere consultatie van de bevolking zo blijven zoals die nu is.

De ambitie van zonnepanelen. Het CDA was blij dat er eindelijk een heel concrete parameter stond in de begroting; 50%, daar gaat men voor. Het is op zich prima dat het college zegt 50% en als het college het niet haalt, ook prima, want dat komt dan ergens door. Maar dit is wel heel hoog ingezet als men ziet dat het nu rond 15% van de daken is. Dan kan men wel een getal opschrijven, maar dan moet er ook beleid achter worden gezet. Om dan alleen met het bestaand beleid door te gaan, dan denkt hij nu al te kunnen vertellen dat dat niet gehaald gaat worden.

Als het gaat om de samenwerking snapt hij het verhaal van de portefeuillehouder dat er wel wat gebeurt, maar de raad ziet daar weinig van. Al jaren is men hiermee bezig en het schiet niet erg op. Hij weet niet waar het aan ligt, maar zou willen zeggen: ga ervoor, want het moet volgens het CDA veel beter kunnen.

Ingaand op vragen van de andere partijen. Naar de SGP; contactambtenaar buitengebied. Hij is het volledig eens met de ChristenUnie en had dezelfde vraag aan de SGP.

Ten aanzien van de opmerking van de SGP, over willekeur van de raad, is hij het eens met de ChristenUnie dat het een gevaarlijke uitspraak is. Hij denkt echter dat willekeur ook wel eens in de hand gewerkt wordt omdat er geen beleid achter zit. Het is niet duidelijk omschreven wat de raad wel en niet gaat doen. En soms heeft men meer het idee dat er willekeur is vanuit de voorstellen die van het college komen. Het CDA is helemaal niet tegen het maatwerk waar de SGP het vaak over heeft, maar het moet wel binnen bepaalde kaders plaatsvinden.

Richting VVD; extra geld voor BOA's. Het is sympathiek, maar hij heeft het gevoel dat de gedachte is: de zorg krijgt extra geld, politieambtenaren krijgen extra geld, dus BOA's ook. Dan zegt de portefeuillehouder: waarom niet iedereen in het gemeentehuis. Het CDA vindt ook dat de hele samenleving extra inspanning heeft moeten leveren en nog steeds levert tijdens corona, dus om nu direct voor alle ambtenaren ook extra geld vrij te maken, lijkt de fractie geen goed idee. Een extra attentie in het kerstpakket, zoals de ChristenUnie aangeeft, zou wel sympathiek zijn.

De heer EVINK (SGP) legt uit dat voor de SGP een contactambtenaar iemand is die gericht is naar het buitengebied. Een dorpscontactambtenaar is in de beleving van de SGP meer gericht op de dorpen. De fractie ervaart het buitengebied als een gebied met specifieke vraagstukken. Vandaar dat hij daarvoor aandacht heeft gevraagd. Het college heeft de toezegging gedaan dat het wordt meegenomen ook in de visie op het buitengebied. Hij zou dan met name pleiten voor de agrariërs in het buitengebied die op dit moment heel specifieke vragen hebben en in veel onzekerheid leven over bijvoorbeeld bedrijfsopvolging.

De heer RUITENBERG (ChristenUnie) zegt de wethouder niet te hebben gehoord over een toezegging hieromtrent. De SGP noemt de problematiek van de bedrijfsopvolging. Hij zou de SGP willen vragen of men als gemeente dan die boeren moet bijstaan in de bedrijfsopvolging.

De heer EVINK (SGP) antwoordt dat agrariërs een wezenlijk onderdeel zijn van het buitengebied. Daarnaast vindt de SGP het belangrijk dat het buitengebied meer aandacht krijgt, niet alleen de agrarische sector maar ook de natuur speelt een rol als ook de energietransitie. Er is een bepaald deel

van de bevolking dat daar leeft en woont. Die belangen zou de SGP graag samen zien in een ambtenaar die voor hen wat extra zou kunnen betekenen en wat meer specialisme had op dat gebied.

De heer RUITENBERG (ChristenUnie) hoort de SGP het verhaal nu enigszins verbreden. Dat men met elkaar een visie wil ontwikkelen op het buitengebied, daarover is de raad al langer met het college in gesprek. Dat dit eens goed wordt opgepakt en daarbij de ondernemers in het buitengebied worden betrokken, is prima. Zijn vraag was of de gemeente de agrariërs moet gaan helpen bij de bedrijfsopvolging. Graag hoort hij wat de SGP zich daarbij voorstelt.

De heer EVINK (SGP) antwoordt dat de agrariërs veel onzekerheid hebben. Wat de SGP daarvan merkt is dat zij zich afvragen hoe alles zijn loop krijgt; grote vraagstukken voor de agrarische sector ook voor de toekomst. Dat brede verband heeft daar invloed op.

Hij vervolgt zijn betoog. Als het gaat om diftar, dan vindt de SGP het belangrijk dat er goed gefaciliteerd wordt en het de inwoner duidelijk is waar hij met zijn spullen naartoe kan. Elburg heeft het nu uitgesteld. Dat is een gedachte die ook sterk bij de SGP leeft. Ten aanzien van de RES pleit ook de SGP voor uitstel. Met betrekking tot de online enquête is zijn vraag aan het college wat er nog meer zou kunnen om de mensen te bereiken.

Naar de ChristenUnie; aantijging naar de raad. De SGP heeft dat zeker niet zo bedoeld. Hij hoorde dat er nog een visie komt op het VAB-beleid, dat het verder uitgewerkt zal worden. Hij hoopt dat dat een aanzet is om meer ruimte te krijgen en er ook maatwerk geleverd kan worden naar initiatiefnemers. Het idee van de fractie is dat elk geval op zich en elke zaak die loopt steeds specifieke benaderingen krijgen. Zoals het CDA aangeeft, zullen daar ook kaders bij gesteld kunnen worden. Daarin ligt de doelstelling van de fractie en dat men als raad in beweging komt om maatwerk te kunnen leveren.

De heer RUITENBERG (ChristenUnie) interrumpeert. Hij begrijpt dat de SGP met de raad wil nadenken over wat men wil met de vrijkomende agrarische gebouwen; prima. Hij heeft gevraagd waarom het nodig was om de raad van Oldebroek te betichten van willekeur in besluitvorming. Hij heeft dit opgevat als de integriteit van deze raad aan de orde stellen. Graag uitleg hierover.

De heer EVINK (SGP) antwoordt dat de SGP dat als zodanig heeft ervaren in de afgelopen discussie die is gevoerd. De fractie heeft verschillende uitleg gegeven aan de verschillende initiatieven die er zijn geweest in de afgelopen periode. Vandaar dat de SGP dit zo sterk heeft neergezet.

De heer RUITENBERG (ChristenUnie) hoort nogmaals zeggen dat de SGP het nodig vond om dat zo sterk neer te zetten. Hij constateert dat de SGP blijft bij haar woorden, dat men deze raad beticht van willekeur en niet integer handelen.

De heer EVINK (SGP) zegt dat als dat de uitleg is die bij de ChristenUnie binnenkomt, de SGP dat in die zin terugneemt, want het is nooit de bedoeling van de fractie om deze raad als niet integer te beschouwen.

De heer DOORNWAARD (SGP) merkt bij interruptie op dat de ChristenUnie heel stevige woorden richting de SGP gebruikt. Een begroting bestaat uit meerdere commissies en deze casus is onderdeel van de commissie Ruimtegebruik en Leefomgeving. Hij verwijst de ChristenUnie naar de nog niet vastgestelde notulen van de laatste commissievergadering, dan kan de ChristenUnie deze woorden misschien beter duiden. Deze woorden zijn namelijk geschreven nadat de raad een principeverzoek heeft gehad waarvoor geen beleid is en waar destijds beargumenteerd door sommige partijen is aangegeven daarom niet daarin mee te kunnen. Daarna is er een commissievergadering geweest waarin ook principeverzoeken op tafel lagen waarvoor eveneens nog geen beleid is en vervolgens zijn die afgetikt als B-onderwerp. Dat kan men bestempelen als willekeur.

De heer RUITENBERG (ChristenUnie) kan erin meekomen dat fracties andere keuzes maken. Het makkelijkst is dat er beleid is waarop de raad de keuzes moet maken. Ook het college kan beticht worden van willekeur, want er zijn de raad de laatste tijd wel voorstellen gedaan die ook niet op het beleid getoetst waren. Zo ver gaat hij niet. Dat is aan het college. Het is volgens hem aan de raad, als er voorstellen komen die niet getoetst zijn op beleid, of men daar wel of niet in mee kan gaan. Dat is wat er gedaan is. Als andere fracties daar anders over denken, is dat prima, maar om dat willekeur te noemen? Er is bij al die keuzes steeds een goed onderbouwde uitleg gegeven waarom die keuzes zijn gemaakt. Hij vindt het jammer dat dat dan terug moet komen naar de raad en dat willekeur te noemen.

De heer DOKTER (PvdA/Burgerpartij Oldebroek) zegt dat het met tien minuten spreektijd per fractie goed is om te horen dat alle fracties belangrijke en terechte punten de aandacht hebben weten te geven, zodat men toch samen een mooi breed beeld heeft voorgelegd in die tien minuten.

De wethouder noemde dat het weerstandsvermogen onder druk staat en heeft dat in het persbericht ook goed laten zien. De fractie ziet en proeft dezelfde zorgen bij het college. De gedane toezegging is ook gehoord.

Woningmarkt en volkshuisvesting. Hij hoorde dat extra projectgelden worden toegepast, snelheid gemaakt, meeste kansen meeste inzet. Dat klinkt ambitieus en dat past bij de behoefte van de fractie om regie te houden op de volkshuisvesting en woningbouw. Hij volgt dat met aandacht en is daar heel graag bij betrokken.

De oproep van wethouder Vos om de Haagse politiek wakker te houden, deelt hij en zal dat ook zeker doen. De uitspraak 'geen wet zonder budget' lijkt hem een uitstekende houding vanuit de VNG en de gemeente richting de Tweede Kamer en regering om de gemeenten meer ademruimte te geven bij beleid dat zij de gemeenten laten uitvoeren.

Over de milieustraat en diftar. De wethouder zegt dat diftar positief is voor de inwoner als besparingsmogelijkheid. De fractie ziet dat ook. Niet voor niets heeft de raad mede besluiten genomen die kant op. Er zijn echter geluiden dat inwoners willen meepraten over de mogelijkheden om anders om te gaan met afval. Zij zien diftar op dit moment al als een verkeerde keuze, zeker als zij vanuit andere gemeenten horen dat diftar daar hogere kosten oplevert, waarbij Heerde als voorbeeld wordt genoemd. De fractie ziet dat de NEO-gemeenten niet gelijk oplopen in dit dossier en niet gelijk opgaan met keuzes definitief maken. Een stilstaand Nunspeet en een heroverwegend Elburg zijn bepaald niet handig voor zekerheden en investeringen, ook niet voor de beeldvorming bij de inwoners van Oldebroek. Hij hoorde de wethouder iets zeggen over opties aanzetten. Zijn vraag: waarom staat er geen informatie meer in de Afvalapp, om die meteen populair te maken en vervolgens die betrokken aandacht van gebruikers direct te vinden en bereiken met bestaande middelen op hun smartphone. Dat lijkt hem erg modern.

De RES. Hij heeft de oproep gehoord die de wethouder heeft gedaan bij de gedeputeerde om uitstel te vinden voor RES 1.0 vanwege de participatie. De wethouder roept op om wel degelijk input te leveren. De fractie was ook niet van plan om daarmee te stoppen. Raad en college moeten echter beseffen dat men heel grote zaken en gevolgen bespreekt als politiek en dat de samenleving daarbij op dit moment niet voldoende in de ogen gekeken kan worden. Die kan uiteindelijk besluitvorming als topdown ervaren. Het is een besluit met een behoorlijke impact en dat is niet echt OvM. Dus uitstel heeft de voorkeur van de fractie en dat wilde hij vanavond zo benoemd hebben in de vergadering.

Naar de ChristenUnie; opiniërende nota. Die kan zeker helpen bij het aanzwengelen van brede betrokkenheid. Daar moet de raad betrokken in zijn en alle middelen gebruiken om de samenleving op hetzelfde niveau te laten meepraten.

Richting VVD; extra geld voor BOA's. Die vraag begrijpt hij heel goed. Op de vervolgvraag om eenmalig een financiële bijdrage aan het ambtelijk apparaat te geven: de fractie is heel dankbaar voor de inzet in lastige tijden, maar velen in de samenleving gaan gebukt onder de coronamaatregelen. PvdA/Burgerpartij Oldebroek wil de gevolgen en betekenis voor de ambtenaren zeker niet bagatelliseren, maar ziet meer in een passend signaal van erkenning via bijvoorbeeld het kerstpakket zoals de ChristenUnie opperde.

Naar de SGP. De oproep om aandacht voor drugs- en middelengebruik juicht hij zeker toe, vooral de nieuwe middelen die nog niet op de lijst staan en dus moeilijk te bestrijden zijn. Ook de aandacht van de burgemeester voor de zorgwekkende aanwezigheid van middelengebruik juicht hij enorm toe. Overigens blijft dat wat de fractie betreft niet beperkt tot het gebruik door jeugd en jongeren. Volwassenen geven helaas het slechte voorbeeld en zijn helaas ook bron van ellende daarin, dus die moeten zeker niet worden overgeslagen.

De heer BOER (ABO) bedankt het college voor de antwoorden, maar zeker voor de toezeggingen die gedaan zijn. ABO verwacht in de komende maanden hiervan daadwerkelijk iets te zien of te horen.

Richting ChristenUnie; woonvisie. Uiteraard gaat ABO graag het gesprek hierover aan en goed dat er op korte termijn een raadsgebesprek plaatsvindt. De fractie heeft al eerder aangegeven dat nieuwe locaties naast de inbreidingslocaties onderzocht moeten worden voor toekomstige woningbouwplannen.

Dan de financiële beloning voor de ambtenaren. Dat lijkt ABO nu ook niet echt het gepaste moment. Gratificatie bij de kerst, akkoord. Dat is wat de ChristenUnie voorstelt en ABO kan steunen.

Diftar, de huis-aan-huis flyer. Die communicatie mag inderdaad wel plaatsvinden; juist in deze tijd, nu draagvlak extra belangrijk is. Die extra communicatie kan zeker geen kwaad, ook met een eventueel telefoonnummer of e-mailadres van de betreffende afvalcoaches, zodat de mensen voor vragen bij hen terecht kunnen.

Dank voor de uitleg en de urgente aanpak van de overlast op het Meidoornplein. Het moet weer een veilig Meidoornplein worden.

De RES. Goed dat gevraagd wordt ook door de andere partijen om uitstel. ABO had het inderdaad al gedaan en staat daar nog steeds achter. De fractie vindt dat de raad besluiten moet nemen met draagvlak van de hele gemeenschap. Een paar telefoontjes naar mensen is volgens ABO echt geen goed draagvlak. Fysieke avonden moeten er geweest zijn. Er moet hiervoor een heel breed draagvlak zijn om een juiste beslissing te kunnen nemen.

ABO begrijpt het standpunt van het college met betrekking tot de dorpscontactambtenaar buitengebied. ABO heeft geen behoefte aan een aanvulling zoals de SGP dat graag zou willen. De huidige dorpscontactambtenaren werken ook in het buitengebied. Is er een heel specifieke vraag, dan is er vast wel een ambtenaar op het gemeentehuis die daar een passend antwoord op kan geven. Om ze nu te gaan helpen met de bedrijfsvoering of de opvolging van het bedrijf, daar zijn wel andere bureaus voor. Tot slot wenst hij namens ABO het hele college alle wijsheid toe in de komende periode.

De heer KEMP (VVD) heeft een paar kleine opmerkingen, onder andere het idee van de SGP met betrekking tot een contactambtenaar buitengebied. Erg goed dat er werd verwezen naar de bedrijvencontactfunctionaris, want die naam en die functie zijn wat de VVD betreft nog niet voldoende bekend bij iedereen. Vragen om een breed georiënteerde buitengebied deskundige, dan denkt hij aan cv's, opleidingen, kennis. Hij denkt dat het inderdaad niet noodzakelijk is en op een andere manier makkelijk opgelost kan worden. En inderdaad, Oldebroek heeft al zo veel specialismes en zo veel mogelijkheden om informatie te halen. Regio Zwolle is daar een heel goede in, want een agrarische tak is daar heel zwaar vertegenwoordigd. Die verwijzing is dan ook heel legitiem.

Hij had aangegeven dat de jaarlijkse energiebehoefte in Nederland nog steeds stijgt. De ChristenUnie meende van niet. Dan adviseert hij hen om de bronnen na te kijken, want de gegevens van de VVD zijn actueel. Die werden ten tijde van Prinsjesdag nog in de Tweede Kamer gebezigd. Juist bij de oplossingen zoals zonnepanelen, windmolens enzovoort wordt extra energie specifiek gevraagd.

Het voorstel van de VVD over de BOA's was gebaseerd op de plotselinge draai van het kabinet om een toelage te geven aan de politie. De fractie realiseert zich uiteraard dat alle ambtenaren, ook op gemeentelijk niveau, heel hard hebben moeten werken. Hij denkt enerzijds dat het gevoel dat BOA's gepasseerd zijn terecht is, anderzijds: waarom de uitzonderingspositie voor de politie. Uiteindelijk heeft het opgeleverd, en dat is raadsbreed, dat is uitgesproken dat er maximale waardering is voor alle medewerkers van deze gemeente en alle extra inzet die zij de afgelopen periode hebben geleverd. Of dat moet worden uitgedrukt in het kerstpakket, daar wil hij vanaf blijven, maar die waardering voor alle medewerkers staat bovenaan.

Hij is blij dat het college met een open blik kijkt naar het voorstel van de VVD voor een gesprek van politie met ondernemers.

Wethouder ENGBERTS antwoordt het CDA dat hij naar zijn idee geen toezegging heeft gedaan met betrekking tot een overzicht van het personeel, alleen een overzicht van taken. Wanneer het college een dergelijk onderzoek wel zou doen, dan zou er iets van een Berenschot rapport gemaakt kunnen worden. Dan moet het CDA wel denken aan een bedrag van ongeveer € 25.000 dat men daaraan kwijt is. Misschien kan het CDA toelichten wat men bedoelde.

De heer SPIJKERBOER (CDA) zegt dat de bedoeling van de fractie wel was om meer richting dat Berenschot rapport te gaan, maar dat hij dat geld voorlopig niet heeft liggen. Dan wacht de fractie eerst het overzicht van taken af. Hij neemt aan dat het college aangeeft hoeveel fte's daar ongeveer in gaan zitten. Vandaaruit gaat het CDA kijken of men daar iets mee kan.

De VOORZITTER vertaalt dit dat het CDA graag grip en inzicht wil hebben in het aantal fte's en hoe dat is in verhouding tot andere gemeenten, zonder dat het meteen een Berenschot rapport van € 25.000 is. Zij vraagt of dat is wat het CDA wil.

Het lijkt de heer SPIJKERBOER (CDA) een heel mooie samenvatting.

Wethouder ENGBERTS antwoordt desgevraagd door de voorzitter, dat het college zal rapporteren of daar de mogelijkheden voor zijn, hoe en welke tijdsperiode daaroverheen gaat.

Wethouder VOS antwoordt het CDA met betrekking tot de extra lessen bewegingsonderwijs dat zij daar niet alleen over gaat; met name het onderwijs gaat daarover. Zij zal echter wel nadrukkelijk in het gesprek naar voren brengen of dit als een optie wordt gezien dat meewerkt aan de doelen die men met elkaar heeft vastgesteld voor JOGG en Goed Bezig.

Wethouder BERGKAMP bevestigt te gaan werken aan de flyer, met een uitleg van de belangrijkste punten maar kort en bondig, inclusief de e-mailadressen en telefoonnummers van de afvalcoaches. Met betrekking tot de RES en de telefonische enquête vindt de raad hem aan zijn zijde om te blijven pleiten voor uitstel. Wel wil hij even nuanceren de wat zuinige opmerking van een 'paar telefoontjes' plegen; zo is het niet. Een groepje medewerkers is uren aan het bellen omdat als het college de zes dorpsgesprekken had kunnen laten doorgaan, men vrij grote groepen bewoners aan tafel had gehad op basis van de aanmeldingen. Alle mensen die zich hebben aangemeld, worden gebeld. Dat laat onverlet dat men in de dorpsgesprekken veel meer met elkaar het gesprek had kunnen voeren. Dat ontbreekt nu. Hij vindt echter dat er nog meer moet worden gedaan. In de richting van de SGP: op 16 november wordt er een webinar georganiseerd voor bewoners Noord Veluwe breed. Daar wordt wel het gesprek gevoerd. Daarnaast is er de mogelijkheid, afhankelijk van de coronaproblematiek, voor nog een paar inloopbijeenkomsten in januari. Als dat niet kan en mag, dan worden er specifiek voor gemeente Oldebroek één of twee webinars georganiseerd voor bewoners om op die manier met elkaar nog een keer het gesprek te voeren op basis van inbreng en ideeën. Dit is wat het college maximaal doet om, gecombineerd met het pleidooi voor uitstel, toch al zo veel mogelijk ideeën en wensen op te halen. Naar het CDA; scenario's en denkrichtingen. Heel helder, en dan is hij wethouder van Oldebroek en niet de voorzitter van het regio-overleg; de wethouder van Oldebroek zal erop toezien dat Oldebroek in RES 1.0 gaat voor een aantal windmolens en/of zonneparken, puur om de eigen energievoorziening af te dekken. Oldebroek gaat dus niet meer doen dan nodig is voor haar eigen energievoorziening. Dat is een heel heldere uitspraak als wethouder en daar staat hij voor in het overleg met de collega's. Dat Oldebroek in de voorbereidingsfase meer plekken heeft aangewezen, is puur bedoeld, zoals hij in de commissie nadrukkelijk heeft aangegeven, om de discussie te voeren en te toetsen waar wel en waar niet. In het eindplaatje zal Oldebroek niet meer 'wind en zon' neerzetten op haar eigen grondgebied dan nodig is voor de eigen energievoorziening. Richting PvdA/Burgerpartij Oldebroek zegt hij toe de Afvalapp zeker te gebruiken ook om te communiceren naar de bewoners als het gaat om aanvullende informatie.

De raad gaat akkoord met het voorstel en er wordt conform besloten.

08. BESCHIKBAARSTELLING KREDIET OVERBRUGGINGSPERIODE EXPLOITATIE ZWEMBAD DE VELDKAMP.

De raad gaat akkoord met het voorstel en er wordt conform besloten.

09. SLUITING.

De VOORZITTER spreekt waardering uit voor de gedisciplineerde manier waarop de fracties aan de beraadslagingen hebben deelgenomen. Zij heeft de indruk dat iedereen heeft kunnen zeggen wat men wilde zeggen en dat er ruimte was voor discussie. Ze weet dat het lastig is voor mensen die niet gewend zijn om zo lang digitaal te vergaderen. Voor iedereen die heeft meegedaan, meegekeken en geluisterd dank daarvoor. Zij spreekt de hoop uit dat de raad zo snel mogelijk weer fysiek kan vergaderen en wenst iedereen veel gezondheid toe.

Vervolgens gaat de voorzitter voor in dankgebed en sluit ze de vergadering om 22.45 uur.

Aldus goedgekeurd en vastgesteld in de openbare vergadering

van de gemeenteraad van Oldebroek op 17 december 2020.

, voorzitter T.H. Haseloop-Amsing.

, griffier J. Tabak.